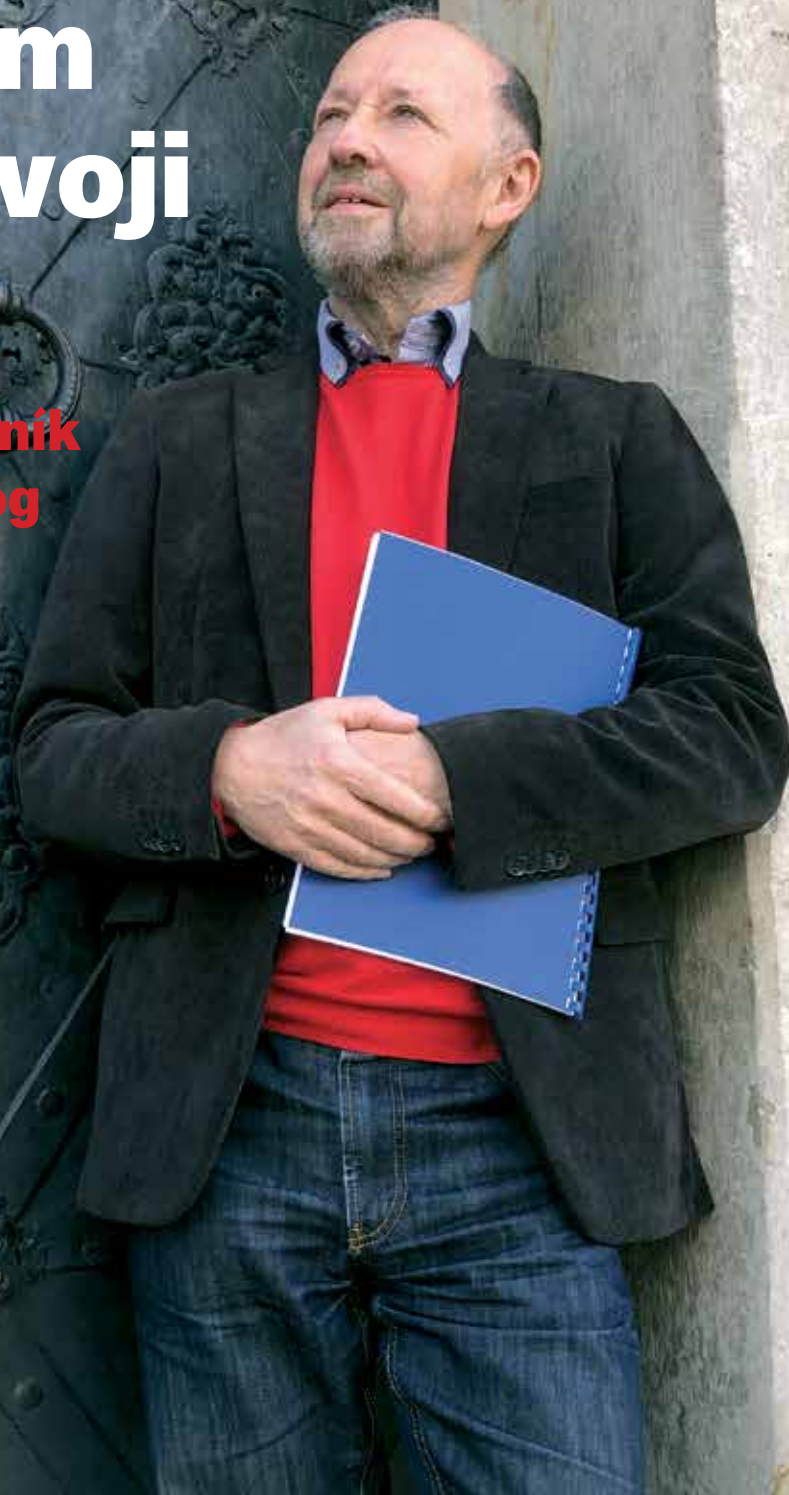

Především milovat svoji práci

**Václav Uhlíř, varhaník
a diecézní organolog**

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze
10/2020 / ročník XXX / 29 Kč

13 Nový film Fatima

14 Červená středa

11 25 let Českomoravské Fatimy v Koclířově

17 Obrázky na skle Janky Schmidtové

"MISIE
JE SVOBODNOU A VĚDOMOU
ODPOVĚDÍ NA BOŽÍ VOLÁNÍ."
(PAPEŽ FRANTIŠEK)

PAPEŽSKÁ
MISIJNÍ DÍLA

missio.cz

SVĚTOVÝ DEN MISII
Misijní neděle
18. 10. 2020

ZA VAŠE DARY A MODLITBY DĚKUJEME!
PAPEŽSKÉ MISIJNÍ DÍLO ŠÍŘENÍ VÍRY
Č.Ú.: 72 540 444/2700
VS 10

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Zemřít za zvuku varhan
Václav Uhlíř
- 10 **aktuální téma**
Halloween by neměl vytlačit
svátek Všechny svatých
- 11 **výročí**
25 let ČM Fatimy v Koclířově
- 13 **pozdávka**
Nový film Fatima
- 14 **víra a dnešek**
Červená středa připomíná
pronásledovanou pro víru
- 17 **osobnost**
Obrázek na skle
je lidová píseň v malbě
- 21 **jak to vidím já**
Růženec je nuda....
- 22 **seriál**
Varhany v naší diecézi (9)
- 30 **IKD – informace**
Královéhradecké diecéze
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 / 5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Prožijme intenzivní měsíc posvátného růžence

Můj vstup do měsíce října je provázen vzpomínkou na moji maminku, která se narodila v jeho první den „*hriešnici Magdaléne a neveriacemu Tomášovi, keď rukovali vojaci*“, jak s oblibou říkala. Moji prarodiče dali své dceři, nejstarší z osmi dětí, krásné jméno – Mária a po celý život ji vedli k lásce k Ježíši Kristu a k Panně Marii. Ona jí žila a předávala dál. Samozřejmě součástí jejího každodenního života bylo zejména v posledních letech probírání se drobnými zrnky růžence s modlitbou na rtech. Evidentně jí modlitba dodávala sílu a naději. I proto jistě unesla všechny ty bolesti a strasti způsobené nemocí a stářím. Věřím, že vyprosila i požehnání pro nás a pro všechny, za které se modlila.

Čas od času se odeberu do klidu s růžencem v ruce a objevuji tajemství této modlitby, která nás provází životem Ježíše skrze Jeho matku. Rovněž mne naplňuje silou a nadějí, pomáhá mi překonávat různé překážky a nést svůj kříž. Jsem vděčná za tento dar, který mne povzbuzuje k mé každodenní odpovědi: „*Jsem služebnice Pána, dobrý Bože, tady jsem, volal jsi mne?*“ Děkuji Marii za příklad odevzdanosti a odvahy přijímat vše, co do života přichází, a s důvěrou vykročit a jít nejen navštívit Alžbětu a posloužit jí....

Prožijme intenzivní měsíc posvátného růžence.

Zemřít za zvuku varhan

Zanoří-li varhaník a diecézní organolog **Václav Uhlíř** své prsty do kláves a nohy do pedálů varhan, můžete slyšet v jeho projevu vše, čím během svého životního putování za varhanními stoly všelikých varhan, prošel. V jeho hraném projevu lze nalézt zručnost, muzikálnost, vědomosti, ale především lásku k hudbě a nebeským nástrojům, které ho zcela pohltily svojí genialitou.

77 Když se ohlédnete za 50 lety u klavatur varhan v kostele Nanebevzetí Panny Marie, co se vám vybaví?

Na kůru tohoto kostela se mi promítá prakticky celá moje hudební dráha. Dodnes si vzpomínám, jak jsem jako kluk chodil s tátou na zdejší kůr a obdivoval katedrálního varhaníka Jiřího Strejce, který zde doprovázel figurální mše. Fascinovalo mě, jak dokáže hrát rukama i nohama a ještě si k tomu sám při hře vytahuje rejstříky. Pan Strejc si toho samozřejmě všiml a zeptal se mě, jestli bych to také nechtěl zkusit. To byl asi klíčový okamžik mého rozhodování o profesní dráze. Brzy jsem se zapojil do liturgie a dostal jsem nabídku od tehdejšího varhaníka kostela Panny Marie Karla Doležala, abych po něm převzal varhanický post. To mi bylo 16 let a psal se rok 1970.

U zdejších varhan jsem se postupně naučil vše, co by měl správný chrámový varhaník ovládat: Doprovázet lidový zpěv, improvizovat, řídit sbor, zpívat, orientovat se v liturgii, sestavovat dramaturgii pro sbor, shánět a rozepisovat noty a v neposlední řadě pečovat o varhany.

Když po 50 letech působení na zdejším kůru vyběhnu těch 55 schodů na kůr (říkám vyběhnu, protože je to jeden z mála sportů, které provozuji), usednu za varhany a cítím se tady jako doma.

77 Každý kostel má svoji specifickou akustiku. Za každým rohem jinou. Je skladba, která v kostele u Panny Marie zní tak, jako by byla pro tento kostel napsaná?

Akustika v kostele Panny Marie je jedna z nejlepších, co jsem kdy zažil. A není to jen můj osobní názor. Vynikající akustiku oceňují i profesionální muzikanti nebo zvukaři, kteří tento prostor často vyhledávají pro koncertování nebo nahrávání kompaktních disků. Na zdejším kůru jsou také ideální podmínky pro chrámový sbor, případně i menší orchestr. Varhany totiž vykřívají rohy kůru a zpěváci mohou stát tak, aby se vzájemně dobře slyšeli. Zároveň mají dobrý kontakt s varhaníkem, který sedí uprostřed kůru a může dirigovat tzv. „od varhan“, jak to bylo v době baroka zvykem.

Co se týká interpretace varhanní tvorby, nejlépe zde zní pochopitelně česká literatura z období baroka a klasicismu. Pokud bych měl vybrat jednu skladbu, která zde zní podle mého názoru velmi autenticky, zvolil bych Toccatu C dur B. M. Černohorského. Shodou okolností zde začátkem 18. století působil jako prefekt hudby bratr skladatele – Václav Černohorský. Přesvědčivě zde znějí i skladby Jana Křtitele Kuchaře, který na tento nástroj s největší pravděpodobností hrával, neboť v roce 1766, kdy byl nástroj postaven, zde studoval na jezuitském gymnáziu, sousedícím s kostelem.

77 Můžete v několika větách popsat, co vše obnáší technika hraní na varhanách?

Základem je beze sporu hra na klavír. Pokud má začínající varhaník dobrý základ ve hře na klavír, je to velká výhoda. K manuální technice je ovšem zapotřebí přidat i pedálovou hru. Pedálnice je prakticky zvětšená manuálová klavatura, její rozsah bývá kolem dvou oktáv, a hra připomíná tak trochu stepování. Hraje se totiž špičkami i patami. Není to tak složité, jak to na první pohled vypadá. Problém většinou nastává při spojení manuálové a pedálové hry, kdy ruce hrají něco jiného než nohy. Tady se již projeví koordinační nadání a ne každý to bez problému zvládá. Ale i když se daří koordinovat ruce a nohy, zdaleka ještě není vyhráno. Správná varhanní technika totiž vyžaduje adaptaci z klavírního způsobu hry na varhanní. Na varhany totiž není zapotřebí citlivého zacházení s klávesou, protože dynamika a kvalita tónu se nedá úhodem ovlivnit. Naopak je žádoucí, aby se varhaník oprostil od všech zbytečných pohybů a vše soustředil na energii v posledních člancích prstů. Ideální je, když varhaník tzv. vystřeluje prsty z dlanových kloubů kolmo do dna klávesy. Po rychlém dosedu prstu je však zapotřebí prakticky současně povolit napětí a nechat prst volně ležet na klávese. Podobné je to s pedálovou technikou. Základem je v každém případě celková uvolněnost těla a soustředění

(Se synem, koncert při příležitosti žehnání knihy o varhanách (2007)

(Koncert chrámového sboru kostela P. Marie (2017)

na nejnutnější pohyby prstů a chodidel. Pokud varhaník získá správnou techniku hry, nemá problém s různými nástroji, které na něj v praxi číhají.

Technika hry ovšem nezahrnuje pouze manuální a pedálovou zručnost. Hra na varhany vyžaduje i určité mentální nadání a celkovou pohotovost. Varhaník musí umět číst noty ve třech řádcích, mnohdy i v různých klíčích, a kromě samotné hry musí věnovat pozornost rejstříkům, které chce používat. Chrámový varhaník by měl během hry umět ještě zpívat a případně řídit sbor. To vše vyžaduje i určitou dávku fyzické zdatnosti. Nejdůležitější ze všeho je ale nadání, které člověk může získat pouze od Boha.

?? Je nutné varhany coby velký nástroj takzvaně rozehrávat na každém začátku hraní?

Varhany se rozehrávat nemusí, stačí nafouknout měchy a může se hned hrát. Rozehrát (nebo spíše rozehrát) by se měl ale varhaník. Záleží na tom, jakou má varhaník techniku, jak jsme o tom hovořili. Jsou varhaníci, kteří se hudbou neživí a provozují hru na varhany jako zálibu, většinou spojenou se službou církvi. Ti většinou přede mší nacvičují písně, žalmy, preludia a vše, co je k liturgii zapotřebí. Profesionální varhaník, který je zvyklý koncertovat, se samozřejmě již přede mší tolik rozehrávat nemusí.

Jiná situace bývá v koncertní praxi. Každý nástroj je jiný a varhaník (zejména začátečník) si na něj musí nějaký čas zvykat. Nejedná se pouze o různé systémy ovládání, ale také o počet a rozmístění jednotlivých rejstříků a pomocných zařízení. Každý varhaník ale potřebuje na adaptaci a přípravu koncertu různě dlouhou dobu. Kdysi jsem jezdil na koncert i den předem, abych si na nástroj zvykl a napsal si do not rejstříky, které budu používat. V současné době už většinou jezdím koncertovat tzv. „na ostro“ a rejstříkuji si sám během hry. Je to všechno věc praxe a odvahy zaimprovizovat.

?? Na co jste kladl důraz jako mladý varhaník a na co nyní?

Myslím, že většina mladých a začínajících varhaníků má touhu hrát na varhany pokud možno silně a rychle. Vzpomínám, jak jsem jako student AMU chodil cvičit do katedrály Sv. Ducha, protože na jiné varhany se tehdy v Hradci Králové moc cvičit nedalo. Pléno katedrálních varhan mě tehdy tak uchvátilo, že jsem se ho nemohl nabázet a vydržel jsem burácet tak dlouho, až si tehdejší kapitulní vikář ThDr. Karel Jonáš stěžoval, že je to slyšet až na děkanství a že ho to ruší. A kromě toho, že jsem rád hrál silně, jsem toužil vyniknout i rychlou hrou. Jednou mi pan Strejc řekl, hraješ moc rychle, protože jsi ještě mladý. Ale až budeš

starší a zkušenější, budeš hrát pomaleji a možná i slaběji. A měl pravdu.

Možná je to zkušenostmi, možná i věkem, ale nyní se snažím plénem varhan šetřit, a to nejen na koncertech. U varhan v kostele Panny Marie je několik plénotvorných rejstříků – mixtur – a tu nejlesklejší používám jen při slavnostních příležitostech. Ostatně tak to praktikovali už v době baroka, kdy u některých velkých varhan býval nejsilnější rejstřík zamčený, a klíč měl jen hlavní varhaník, který takový rejstřík odemykal pouze na největší svátky v roce. Poslední dobou pozoruji, že víc než ohromující pléno varhan mě baví vyhledávání různých barevných kombinací a na koncertech nechávám plný zvuk varhan zaznít třeba jen na úplný závěr.

?? Pousmějete se někdy nad faktem, že v době vzniku varhan církev tento nástroj měla v nemilosti...?

To je pravda, je to trochu úsměvné. Ale ono to bylo trochu jinak. Varhany vznikly již ve 3. století před Kristem, tedy ještě před založením církve, a logicky tehdy sloužily převážně ke slavnostním příležitostem nebo k zábavě. Do kostela se varhany dostávaly velmi pozvolna, ale je zapotřebí připomenout, že během 1. tisíciletí panovala v církvi všeobecná nedůvěra k jakémukoliv hudebnímu nástroji v kostele a byl preferován pouze jednohlasý zpěv bez doprovodu. Ostatně

(V. Uhlíř a J. Svěcený v alžírské katedrále Notre Dame (2007)

(U varhan v kostele P. Marie (2010)

varhany tehdy ještě nebyly ani technicky schopné doprovázet zpěv a sloužily převážně k nacvičování chorálu.

Přesto existují zmínky o zapojování varhan v kostele již od 7. století, během pontifikátu papeže Vitaliána. Teprve koncem 13. století koncil v Miláně ustanovil, že varhany jsou jediným přípustným nástrojem v kostele. V té době již existovaly varhany například i v pražské katedrále sv. Víta. Ale ani po té používání varhan neprobíhalo bez problémů. Vzpomeňme například na dobu husitskou, kdy radikální křídlo považovalo hru na varhany za: „*pouhé marným lidem světským uší daremné lektání a dynodování kratochvilné...*“

Jasně vyjádření církve padlo v polovině 16. století na Tridentském koncilu. Tehdy se však o vhodnosti používání varhan nemluvilo, protože o tom již nikdo nepochyboval. Stanovila se zde ale jasná pravidla, kdy se má na varhany hrát. Od té doby potvrdily nezastupitelnou úlohu varhan v liturgii i další církevní dokumenty. Pokud se tedy nad něčím pousmějí, je to spíše nad tím, že v současné době se občas varhany z liturgie vytěšňují a nahrazují je různými alternativními nástroji.

77 Dokážete si představit liturgii bez varhan?

Upřímně řečeno, nedovedu. Jsem přesvědčen o tom, že by to bylo velké ochuzení a krok zpátky. Myslím, že neexistuje

vhodnější nástroj, který dokáže svým zvukem uspokojivě naplnit prostor kostela a ozdobit liturgii, než jsou právě píšťalové varhany. Římskokatolická církev si varhan již po mnoho staletí váží, věnuje na jejich stavbu a opravy nemalé finanční prostředky a ve svých dokumentech tento nástroj zcela jasně a opakovaně preferuje. Dokladem je mimo jiné prohlášení, které bylo formulováno na II. vatikánském koncilu: „*Píšťalové varhany at jsou v latinské církvi ve velké úctě a jako tradiční hudební nástroj. Jejich zvuk dovede dodat církevním obřadům obdivuhodný lesk a mocně povznést mysl k Bohu a k tomu, co je nadzemské.*“

Před rokem jsem měl možnost navštívit nedělní bohoslužbu v pařížském kostele Saint-Sulpice, kde působí renomovaný varhaník Daniel Roth. Tak nádhernou liturgii jsem dlouho nezažil. Během 20 minutové dohry nikdo z věřících neodcházel, nikdo se s nikým nebavil, a bylo cítit, jak se prostřednictvím varhanní hudby dostává celé společenství do stavu kontemplace. Myslím, že není nic silnějšího, než duchovní zážitek z liturgie.

O varhanách se vyjadřují i významné osobnosti duchovního života. Například papež Jan Pavel II. řekl: „*Právě varhanní hudba umí jedinečným způsobem, beze slov, tlumočit liturgická tajemství a podporovat uctívání v duchu a pravdě*“. A papež Benedikt XVI. se zase ve své promluvě vyjádřil takto: „*K Bohu odkazuje každá*

kvalitní hudba. Bohatství tónů varhan ovšem převyšuje ostatní nástroje. Dokáží totiž odrážet všechny sféry lidské existence a připomínat nekonečnost Boží“.

77 Na jaké nejmenší varhánky jste kdy hrál?

Měl jsem možnost hrát na nástroje různé velikosti. A nedá se říct, že ty největší byly vždy nejlepší. Nedávno jsem měl možnost si zahrát na náš největší nástroj v Olomouci u sv. Mořice – na pětimanuálové varhany se 135 rejstříky, a byl jsem docela zklamán. Možná i proto, že tento nástroj není již delší dobu ve stoprocentním stavu a čeká na velkou rekonstrukci. Naproti tomu jsem si užíval hru na historický třírejstříkový pozitiv ve Vrchlabí nebo na romantický nástroj v Kratonohách, kde je zcela ekvální dispozice: Principal 8', Bourdun 8' a Salicionál 8'. Pokud si vzpomínám, tak nejmenší nástroj v naší diecézi je v obci Stav u Jičína, kde jsou pouze dva rejstříky: Principal 8' a Bourdun 8'. Podobně minimalistické rejstříkové obsazení má i nástroj ve Vysokém Mýtě (kostel Nejsv. Trojice): Principal 8' a Aeolina 8'.

77 Najde se ještě nástroj, který by vás vnitřně rozechvěl?

Za svůj život jsem si zahrál na stovky nástrojů nejen u nás, ale i v zahraničí. V mladším věku jsem se nechal strhnout zvukem skoro každého druhého nástroje. Postupem času jsem ale vybíravější

U varhan v kostele P. Marie (1984)

V. Uhlíř doprovází otce na housle (1971)

a přiznám se, že už mě hned tak něco nenadchne. Existují ale nástroje, které mě nikdy neomrzí a pokaždé, když se k nim vracím, cítím vnitřní rozechvění, jak říkáte. Kromě „mých“ varhan v kostele Panny Marie je to menší barokní nástroj v Deštném v Orlických horách. Možná je to i proto, že to jsou první varhany, na které jsem měl možnost si jako malý kluk sáhnout. Mají jen 12 rejstříků, ale jejich zvuk je naprosto úžasný. A třetí nástroj je v zámeckém kostele v Rychnově nad Kněžnou. Jedná se o největší mechanický dvoumanuálový nástroj v Čechách, a pokaždé, když mám možnost si na něj zahrát, nacházím stále nové barevné kombinace, valí se na mě vlna inspirace a ztrácím pojem o čase.

77 Neměl jste někdy chuť pustit se do stavby varhan? Osahat si každý dílek?

Měl, a taky jsem se do stavby varhan skutečně pustil. Začalo to již v 80. letech 20. století, kdy nebylo tolik příležitostí ke koncertování. Zajímal jsem se o stavbu

varhan tak vážně, že jsem se po absolutoriu na AMU ještě přihlásil na Střední odborné učiliště hudebních nástrojů v Hradci Králové, kde jsem se vyučil varhanářskému řemeslu. V té době jsem měl docela slušně zařízenou dílnu a hodlal jsem se tomuto oboru vážně věnovat. Po roce 1990 se však uvolnily politické poměry ve společnosti a já se mohl naplno vrátit ke koncertní činnosti. Přesto jsem si stačil postavit malý varhanní pozitiv a rozestavěl jsem si i dvoumanuálový cvičný nástroj. Ten jsem ale již z časových důvodů nedokončil. Varhanářská práce mě však láká dodnes a doufám, že se k tomuto nádhernému řemeslu ještě někdy vrátím.

77 Nezlákalo vás i komponování?

Občas mám takové pokušení. V současné době dokonce komponuji preludia pro chrámové varhaníky, které vydává Musica Sacra – Jednota na zvelebení chrámové hudby v Brně. Ale na větší hudební formu si netroufám. Nedávno byl na mém

koncertě hudební skladatel Luboš Sluka a po skončení mi říkal: „*Ta závěrečná improvizace byla výborná. Měl byste to zapsat do not, aby to mohli hrát i ostatní.*“ Oponoval jsem mu, že raději improvizuji, protože když se mi to povede, tak na ni všichni dlouho vzpomínají, a když ne, tak se na to (naštěstí) brzy zapomene. Ale když bych takovou improvizaci zapsal do not, tak mám obavu, že se všem nezavděčím. Jeden řekne, že je skladba moc triviální nebo epigonská, druhý zase, že se nedá kloudně zahrát. Varhanní skladby jsou navíc často psané pro určitý typ varhan a na slohově odlišné varhany tolik nevyzní. Improvizace naopak může optimálně vyzdvihnout přednosti daného nástroje a potlačit případné nedostatky. A tak zatím raději improvizuji. Pro posluchače je to většinou příjemné zpestření programu, protože se jedná o premiéru a zároveň o derniéru.

77 Jste hnacím motorem projektu Královéhradeckého kraje na záchranu varhan. Představte jej.

Krajský dotační program na záchranu historických varhan vznikl v roce 2008 z podnětu tehdejšího biskupa Mons. Dominika Duky, který o jeho prospěšnosti přesvědčil hejtmana Pavla Bradíka. Myslím, že k tomu přispělo i vydání méj publikace Varhany královéhradecké diecéze, kde si mohl čtenář udělat představu, jak velké kulturní dědictví se na našich kůrech dochovalo, a zároveň se ukázalo, že mnoho nástrojů je i vlivem nedostatečné údržby za minulého režimu v havarijním stavu. Královéhradecký kraj tak od roku 2008 investoval do oprav varhan částku kolem 16,5 miliónů korun a dosud se v rámci tohoto programu podařilo opravit celkem 47 varhan. V letech hospodářského útlumu byl dotační program téměř na pokraji zrušení, ale díky diplomacii a osobním kontaktům několika osob, zejména varhaníka Vladimíra Hrubého z Božanova, se podařilo nové vedení kraje do celé problematiky zainteresovat a program pokračuje úspěšně dodnes. Ostatní kraje přispívají na opravy varhan pouze v rámci programů podpory kultury a památkové péče, a částky, které věnují na opravy varhan, jsou mnohonásobně menší.

Co vyžaduje práce diecézního organologa?

Činnost diecézních organologů byla v Čechách obnovena po roce 1990, a právě královéhradecká diecéze byla jedna z prvních, kde začal organolog fungovat. Úkolem organologa je například průběžně dokumentovat všechny varhany v diecézi (v královéhradecké diecézi je celkem 734 varhan), zajišťovat technickou pomoc pro farnosti při opravách varhan, zpracovávat projekty a restaurátorské záměry, jednat s památkovými úřady, kontrolovat průběh prací při stavbách i opravách, kolaudovat a předvádět veřejnosti dokončená díla. V popisu práce jsou ovšem i další úkoly, které nejsou tak viditelné. Je to mimo jiné shromažďování archivních materiálů z pamětních knih a kronik, prověřování začínajících nebo neznámých varhanářů, spolupráce s ostatními organology, archivace notového materiálu z kostelů, kde se již materiál nevyužívá a tak dále. Mám výhodu, že mohu při této práci uplatnit jak

profesi koncertního varhaníka, tak praktické znalosti z varhanářského řemesla, jak již bylo řečeno.

Od roku 1990 jsem měl možnost spolupracovat s desítkami varhanářských firem a podařilo se zde opravit přes 400 nástrojů, z čehož přes 30 varhan bylo postaveno zcela nových. A jen pro zajímavost do oprav a staveb varhan se v diecézi za posledních 30 let investovalo přes 200 miliónů korun.

Pokud bych měl ale odpovědět na Vaši otázku bez statistických údajů, řekl bych, že diecézní organolog nesmí v první řadě hledět na čas a peníze, věnované nekonečnému cestování. Musí mít velkou trpělivost jak s některými varhanáři, tak s rostoucí byrokracií různých úřadů. Musí mít také pevné nervy a odvahu učinit správné rozhodnutí. Organolog musí ale především svou práci milovat.

Vyhlížíte si již svého nástupce nebo je ještě čas?

Říká se, že největší umění je včas odejít. Problém je v tom, že člověk asi sám nedokáže odhadnout, jestli to nejlepší na

něj ještě čeká nebo ten okamžik už dávno propásl. Ale vážně. Mám to štěstí, že mám docela šikovného syna, který se rozhodl jít podobnou cestou jako já. Absolvoval Církevní konzervatoř v Opavě, poté muzikologii na Filosofické fakultě UP v Olomouci, varhany na JAMU v Brně a v současné době dokončuje doktorát na organologické téma. Proto už mi na biskupství oficiálně pomáhá a má veškeré předpoklady na mou práci kdykoliv navázat. Kromě toho vyučuje hudební teorii a po mně převzal výuku organologie na pardubické konzervatoři. Je schopen zastat i další funkce, jako je řízení sboru, hraní na mších, v krematoriu, a vše, o čem jsme již hovořili v úvodu. Neznámá to ale, že se hodlám všech svých činností v brzké době zbavovat.

A pokud bych měl na závěr vyslovit jedno přání, rád bych skončil jako slavný francouzský skladatel a varhaník Louis Vierne: Při jednom z koncertů v chrámu Notre Dame dostal infarkt. Dohrál ještě hlavní skladbu, ale při závěrečné improvizaci se zhroutil a zemřel za zvuku jednoho tónu v pedálu u svých milovaných varhan...

Pavel J. Sršeň)

Václav Uhlíř (*1954)

je významný český varhaník, organolog a hudební pedagog. Po maturitě na gymnáziu v Hradci Králové byl přijat na Akademii múzických umění v Praze do třídy Prof. Jiřího Reinbergera. Absolvoval v roce 1980 u Prof. Milana Šlechty. Během studia se úspěšně zúčastnil několika mezinárodních varhanních soutěží.

Od roku 1970 působí na kůru kostela Panny Marie v Hradci Králové jako varhaník a sbormistr. Soustavně se věnuje koncertní činnosti u nás i v zahraničí a nahrává pro rozhlas i hudební vydavatele. Z jeho četných nahrávek stojí za zmínku zejména cyklus snímků českých historických varhan. Z diskografie, která čítá přes 20 CD, je pozoruhodný zejména profilový kompaktní disk s názvem Česká varhanní tvorba. Od roku 1993 je uměleckým vedoucím hudebního souboru krematoria v Pardubicích.

Václav Uhlíř se také podílel na organizaci mnoha významných kulturních událostí, jako je Orlicko-kladský varhanní festival. V letech 1983–2019 působil na pardubické konzervatoři a od roku 1990 zastává funkci diecézního organologa. Je rovněž spoluautorem publikace Historické varhany v Čechách (Libri 2000) a autorem monografie Varhany královéhradecké diecéze (Garamon 2007).

Za dlouholetou službu církvi a zejména péči o varhany v diecézi byl na návrh biskupa Mons. Dominika Duky v roce 2008 oceněn papežem Benediktem XVI. vyznamenáním Pro Ecclesia et Pontifice.

Halloween by neměl vytlačit svátek Všech svatých

V poslední době se stále víc i do škol dostává slavení svátku Halloween. Jak tuto skutečnosti vidí **P. Vojtěch Kodet**? Je podle něho tento svátek slučitelný s křesťanstvím a není jeho aktivní slavení v rozporu s naší křesťanskou vírou?

Halloween se neslučuje s křesťanstvím ani v nejmenším. Halloween je anglosaský lidový svátek, který se slaví 31. října. Tento svátek má kořeny v prastaré pohanské tradici dávných Keltů, kteří se loučili s létem a slavili příchod nového roku přesně tento den. Noc z 31. 10. na 1. 11. nesla název magická noc Samhain podle keltského boha Samhaina, který byl podle víry starých Keltů pánem mrtvých. Magičnost této noci spočívala v tom, že Kelové věřili, že se v ní stírá hranice mezi mrtvými a živými a že je možné tuto noc s mrtvými komunikovat. O této noci probíhaly bujaré oslavy, zapalovaly se obrovské ohně, lidé si na sebe navlékali masky a převleky, aby se chránili proti duchům zemřelých nebo se snažili tímto si je naklonit. Věřili, že duchové zemřelých mohou tuto noc pomáhat přátelům nebo škodit nepřátelům. Ohně měly duším zemřelých svítit na cestu do světa. Za úsvitu bůh mrtvých duše zemřelých odvedl zpět do říše duchů.

Z křesťanského pohledu jde tedy o dávno praxi spiritismu, který je s křesťanstvím naprosto neslučitelný. Pro křesťany je možné komunikovat s mrtvými pouze v Kristu, v rámci modlitby a slavení eucharistie. Problém tedy může nastat v situaci, kdy díky esoterické módnosti se spojí tento svátek s magickými rituály a vyvoláváním duchů zemřelých.

Název vznikl zkrácením anglického „All-Hallows-eve“, tedy „Předvečer Všech svatých“. Dnes se většinou slaví tak, že se děti oblékají do strašidelných kostýmů, chodí od domu k domu a koledují o sladkosti. Svátek se slavil většinou v anglicky mluvících zemích, převážně v USA, Kanadě, Velké Británii, Irsku, Austrálii, Novém Zélandu aj. Dnes se rozšiřuje do stále více zemí. Tradičními znaky Halloweenu jsou vyřezané dýně se svíčkou uvnitř, dále čarodějky, duchové, černé kočky, košťata, oheň, příšery, kostlivci atd. Typickými barvami jsou černá a oranžová. Dnes je tento importovaný pohanský svátek především předmětem zábavy a obchodu. Lidé jsou vyzýváni, aby vytvořili halloweenskou strašidelnou atmosféru díky maskám a strašidelným kostýmům.

Bohužel propagací tohoto pohanského svátku se postupně vytlačuje křesťanský svátek Všech svatých, ve kterém jednak prosíme o přimluvu naše svaté a uvědomujeme si smysl a cíl svého pozemského života, a památka Všech věrných zemřelých, kdy se účastníme se mše svaté obětované za zemřelé, navštěvujeme hřbitovy a modlíme se za ně.

Je bolestné vidět, jak dřívější společné chystání věnečků na hroby našich drahých vystřídalo dlabání dýně a převlékání dětí do podivných strašidelných masek, a tím přejímání pohanského svátku s podivným obsahem. Slavít Halloween jako náboženský svátek by opravdu bylo hříšné, ale mít dýni za oknem jistě ne. Je otázka, proč to děláme. Pokud se nelze některým takovým novotám vyhnout, je důležité využít tuto příležitost a vysvětlit dětem rozdíl mezi svátkem Všech svatých, památkou zemřelých a Halloweenem, a varovat před jakýmkoli pokusy o vyvolávání duchů zemřelých nebo zahrávání si s magií, byť by byly myšleny jen jako zábava.

ČM Fatima vydala ke svému výročí profilovou brožuru

Úcta k Panně Marii je v Kocliřově všudypřítomná

25 let ČM Fatimy v Kocliřově

Již dvacet pět let formuje modlitební skupiny v duchu biblického večeradla. Svoji pětadvacetiletou činnost si nyní „kocliřovští“ připomínají.

Nejprve však před třiceti lety vzniknul Fatimský apoštolát ve Šlapanicích u Brna, který dále rozvíjel svou činnost v Třebíči. Ten následně od roku 1995, pod vedením Mons. Pavla Dokládala působí v Kocliřově u Svitav, kde téhož roku vzniklo poutní mariánské místo Českomoravská Fatima Kocliřov, které slaví čtvrtstoletí své služby. „V srpnu 1995 královéhradecký biskup

Karel Otčenášek velkoryse požehnal vznikající Českomoravské Fatimě na území královéhradecké diecéze. První programy v Kocliřově nabízely formační cestu při exerciciích, seminářích a v nejširším měřítku pak při prvních mariánských sobotách, které začaly v Kocliřově v listopadu 1995. Fatimské centrum v Kocliřově od samého začátku své existence bylo úzce

spjato s diecézí, biskupem a aktivitami vycházejícími z nově otevřeného pastoračního centra diecéze, Nového Adalbertina. V té době vrcholilo tzv. Desetiletí duchovní obnovy národa, u jehož vzniku byl tajně za totality jediný z biskupů, a to biskup Otčenášek. Posláním našeho hnutí je na prvním místě formovat stávající modlitební skupiny v duchu biblického večeradla

Mons. Pavel Dokládala buduje mariánské centrum v Kocliřově od jeho počátku

Biskup Jan Vokál do Kocliřova rád přijíždí

(Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

Erna Putzová

Sedlák proti Hitlerovi

Skrytý život Franze Jägerstättera

Kniha podává barvitý životní příběh rakouského sedláka, který odmítl obsazení své země nacisty a následně i službu v nacistické armádě. Přečtete si intimní příběh o síle nutné k odporu a o odvaze. Franz Jägerstätter byl beatifikován v roce 2007. 168 stran, brožovaná, 206 Kč

Karel Sládek

Víno, dar nebe a země

Jak vzniká a k čemu inspiruje

V knížce se projdeme vinicemi, kde vinná réva roste a zraje. Seznámíme se s prací vinařů i s tím, jak víno vzniká. Při ochutnávce vína budeme uvažovat o lásce, zamilovanosti nebo kráse života v manželství. To vše je inspirací pro náš duševní i duchovní život. Brož., 152 Kč

(Během let se podařilo v Koclířově vybudovat velký poutní areál

a pomáhat při vytváření dalších modlitebních skupin v naší zemi“, připomněl uplynulé roky Mons. Pavel Dokládál, který vrátil bývalému klášteru školských sester opět duchovní život.

Světový apoštolát Fatimy, jehož částí je Fatimský apoštolát v ČR, si klade za cíl šíření autentického učení katolické Církve a věrnost zásadám Evangelia, osobní posvěcování skrze věrné následování a šíření autentického poselství Fatimy a hledá svou apoštolskou činností správnou odpověď katolických křesťanů v otázkách mariánských zjevení. Svou činností odpovídá Matce Boží a Boží lásce, a tak chce působit v naprosté jednotě s Církví, která miluje Pannu Marii jako svou matku. Mezi jeho další činnosti patří publikační a ediční činnost, podporuje a realizuje charitativní a humanitární akce, podobně tak i akce společenské, kulturní a náboženské. V nemalé míře organizuje cesty na známá poutní místa v tuzemsku i zahraničí. Českomoravský Fatimský apoštolát bývá Českou biskupskou konferencí pověřován i k organizaci národních poutí.

„Srdečně blahopřeji Českomoravské Fatimě v Koclířově k jejímu požehnanému výročí. Mám velkou radost, že toto hnutí s celonárodním dosahem, patřící do společenství celosvětového, sídlí právě v naší diecézi. Koclířov je pro mne živým duchovním centrem, oázou modlitby a zejména domovem mariánské úcty v naší zemi, proto se tam

vždycky rád vracím pro duchovní osvěžení a pro posílení víry, a věřím, že tak činíte také vy všichni. Velmi za toto úsilí děkuji všem, kdo se na dobrém díle podílejí, počínaje Mons. Pavlem Dokládalem, Hanou Frančákovou a týmu spolupracovníků, a žehnám každému, kdo se k němu připojí svou prací, účastí na akcích, modlitbou či dobrodiním“, vzkázal do Koclířova královéhradecký biskup Jan Vokál.

Jak řekl Mons. Pavel Dokládál, všichni příznivci koclířovského duchovního centra nyní prosí Boha a Pannu Marii za realizaci kopie Kaple zjevení CAPELINHA s cestou pokání v Koclířově, a dále za novou činnost se seniory v institutu a plánovaném domově LUCIE. „Zůstávejme v nelehkých časech spojení modlitbou tak, jak nás k tomu vybízí motto Fatimského apoštolátu: „ORBIS UNUS ORANS – MODLITBA SJEDNOCUJE SVĚT“ a hlavně nebuďme sami, ale buďme s Bohem“, doporučuje Mons. Pavel Dokládál.

U příležitosti výročí fatimského apoštolátu v naší zemi byla vydána brožura „Fatima Koclířov 1990-1995-2020“, mapující vše podstatné za uplynulé roky. Zájemci ji budou moci získat třeba při první mariánské sobotě v září, kdy bude hlavním hostem biskup Josef Kajnek a velkým tématem i osobnost sr. Elišky Pretschnerové, u níž se usiluje o proces blahořečení.

Pavel J. Sršeň)

Do českých kin se chystá nový film Fatima

Strhující příběh o síle víry, natočený podle skutečných událostí

Úspěšný film, natočený na základě skutečných událostí, vypráví příběh tří dětí, které se v roce 1917 staly svědky zjevení Boží Matky blízko portugalské obce Fatima. Zvěsti o zjeveních se rychle rozšířily napříč krajinou a inspirovaly tisíce věřících. Děti však musely bojovat i s nedůvěrou skeptiků a snahami o umlčení. Jejich poklidný život se změnil a upřely se na ně zraky celého světa, toužícího po míru během probíhající první světové války.

Historické drama s hvězdným obsazením

Drama Fatima natočil režisér Marco Pontecorvo, kterému se podařilo film obsadit hvězdnými hereckými jmény. Dospělou Lucii, jednu z trojice, které se zjevila Panna Maria, ztvárnila uznávaná americko-brazilská herečka Sonia Braga, i u nás známá z filmů jako Aquarius či Zázrak. Desetiletou Lucii si zahrála talentovaná Stephanie Gil, která nedávno zazářila ve filmu Terminátor: Temný osud. Harvey Keitel, který přijal roli profesora Nicholse, je hollywoodskou hereckou legendou, oblíbenou díky filmům jako Pulp Fiction: Historky z podsvětí, Grandhotel Budapešť, Mládí či nedávný

Írčan. Goran Visnjic, který se ve Fatimě představil jako Artur, je jedním z nejúspěšnějších chorvatských rodáků ve filmovém světě, známým se stal díky seriálu Pohotovost, ale i filmům Magická posedlost či Muži, kteří nenávidí ženy. Portugalskou herečku LUCIA Moniz si mnozí pamatují z role temperamentní

Portugalky ve filmu Láska nebeská, ve Fatimě se zhostila úlohy Luciiny matky Marie.

Historické drama Fatima v srpnu promítala slovenské kina, v premiérovém víkendu se stala nejnavštěvovanějším filmem.

Červená středa připomíná pronásledované pro víru

Ve středu 25. listopadu 2020 se u nás již potřetí uskuteční mezinárodní iniciativa Červená středa (#RedWednesday), jejímž smyslem je připomenout si všechny, kdo jsou ve světě **pronásledováni pro svou víru**. Akce se v tentýž den koná v několika zemích světa. Proč je důležité připomínat si pronásledované pro víru a jaká je historie Červené středy? Na tyto otázky jsme se ptali **Petra Jana Vinše**, generálního sekretáře Ekumenické rady církví v ČR (ERC), se kterým vám přinášíme rozhovor.

Červená středa letos připadá na 25. listopad. Proč je důležité pamatovat i na ty, kdo nejsou křesťany, nebo žijí na druhém konci světa?

Pokud bychom se o lidská práva zajímali jenom tehdy, když by se to týkalo nás a našich blízkých, nebyla by to žádná lidská práva, ale prostě jenom náš vlastní zájem. Svoboda lidského svědomí přijmout náboženskou víru nebo své vyznání změnit je univerzální, netýká se jenom jedné konkrétní náboženské tradice – a tak to musíme i vnímat. Sice se říká, že bližší košile, než kabát, a tak jsou mnoha křesťanům zcela přirozeně bližší jejich pronásledování bratři a sestry, než třeba příslušníci jiného náboženství, ale omezovat tím svou solidaritu s pronásledovanými pro víru, by bylo velmi hrubou chybou. Je to právě obecná svoboda vyznání, která chrání – nebo by měla chránit – křesťany v zemích, kde jsou menšinou. A konečně – budování vědomí, že svoboda vyznání je důležitá, nás také zodolňuje proti všem, kdo by i zde u nás chtěli třeba i tu naši svobodu ohrožovat. S tím ostatně máme zkušenost poměrně nedávnou.

Jednou z aktivit upozorňující na pronásledování pro víru je Červená

středa. Můžete nám přiblížit historii této akce?

Celosvětově vznikla Červená středa jako akce s podtitulem Společně za víru a svobodu na Britských ostrovech. Stojí za ní od počátku organizace Aid to the Church in Need, se kterou spolupracujeme i na české podobě akce. Tato česká podoba vznikla před dvěma lety společným úsilím Ekumenické rady církví, České biskupské konference a Federace židovských obcí. Tato široká spolupráce při organizaci je naším českým specifikem a jsme za ni velmi rádi. Od počátku se v ČR také k akci spontánně přidávají různé farnosti, sbory, obce, společenství, které nasvěcují své kostely, nebo jiné místní dominy, na červeno a organizují v tento den

program na podporu pronásledovaných pro víru. Vznikla tak vlastně nová a důležitá tradice.

Můžete nám za Ekumenickou radu církví říci svoji zkušenost týkající se náboženského pronásledování v ČR nebo ve světě v současné době? Ve které zemi je to nejhorší a co se tam děje?

V naší zemi jsme z hlediska náboženské svobody posledních třicet let poměrně v klidu. Občas se sice i na politické rovině rozhlcovávají klasické proticírkevní stereotypy, ale do otevřeného pronásledování to má naštěstí ještě daleko. Cílem útoků různých extrémistických jednotlivců se u nás z náboženských důvodů bohužel stále stávají Židé a židovské památky, zaznamenány byly i útoky na mešity a osoby muslimského vyznání. Ve světě je situace bohužel většinou horší. Nejčastěji se věřící stávají obětí pronásledování buď ze strany totalitních režimů – tady je třeba zmínit například Čínu nebo Severní Koreu – nebo ze strany netolerantních náboženských fanatiků, kdy asi nejhuř na tom jsou oblasti na Blízkém východě a v Africe zasažené takzvaným Islámským státem a jeho nástupnickými organizacemi.

77 Máte informace, že se do Červené středy zapojují i jiné církve ve světě?

Na mnoha místech ve světě je Červená středa primárně katolická akce – souvisí to s tím, že Aid to the Church in Need, která za touto akcí ve světě často stojí, je papežská nadace. Samozřejmě, že se na různých místech zapojují i ostatní církve – například anglikánská v Anglii – ale šíře ekumenické spolupráce, jakou máme v případě Červené středy v ČR je skutečně něco unikátního. Stejně tak je pro nás (podobně jako jinde ve světě) důležité, aby se k akci přidávaly třeba i státní a kulturní organizace. Pro ty je nejsnazším způsobem vyjádření solidarity nasvícení svých objektů červenou barvou – podle toho nakonec i Červená středa dostala své jméno.

77 Na co se mohou účastníci Červené středy letos těšit a jakým způsobem se do akce zapojuje ERC?

Mateřská akce v Praze, organizovaná Ekumenickou radou církví, Českou biskupskou konferencí (ČBK) a Federací židovských obcí nabízí již tradiční program – mezinárodní konferenci o náboženské svobodě v Karolinu, která se koná ve spolupráci s Institutem pro křesťansko-demokratickou politiku a jejímž iniciátorem je Pavel Svoboda, ve velké aule Karolina potom židovsko-křesťanskou modlitbu a následně veřejný průvod s červenými svícemi kolem tří sakrálních objektů nasvícených červenou barvou – katolického kostela svatého Havla, husitského kostela svatého Mikuláše a Staronové synagogy. Program se ale neomezuje jenom na Prahu – na mnoha místech lokální organizátoři

– jak z katolické církve, tak z církví ERC – připravují vlastní akce k zvýšení povědomí o náboženské svobodě a pronásledování pro víru. Blížší informace najdete na www.cervenastreda.cz.

77 Jakou máte odezvu ze strany státní správy či vůbec společnosti? Vnímáte nějakou podporu této akce?

Velmi pozitivní. Jsme opravdu rádi, že se už od loňského roku na akci podle svých možností podílí i Ministerstvo zahraničních věcí – je to pro nás důležitým znamením, že otázka pronásledování věřících ve světě není lhostejná ani našemu státu. Stejně tak se na řadě míst přidávají i různé kulturní instituce, samosprávy, školy a podobně. Máme velkou radost, když pak vidíme fotografie nasvícených divadel, radnic, ministerstev nebo třeba Petřínské rozhledny. Široká podpora (a doufejme, že bude čím dál širší) i ze strany nenáboženských institucí je dobrým znamením, že

svoboda vyznání leží a měla by ležet na srdci skutečně každému.

77 Již nyní můžeme říct, že Červená středa je úspěšný projekt i zde v ČR, navíc je ekumenicky rozkročená, zapojují se do ní katolíci, protestanti a židé. Jak jste spokojený se spoluprací v rámci této aktivity?

Spolu s generálním sekretářem ČBK Stanislavem Příbylem a tajemníkem Federace židovských obcí Tomášem Krausem jsme u Červené středy od jejího vzniku v ČR. Myslím si, že by nebylo možné vytvořit takovýto projekt bez úzké vzájemné spolupráce, která se opírá i o osobní přátelství. V tomto má pro mě Červená středa jednoznačně i osobní rozměr. A je to tak správně – konečně právě na těch věcech, které nás spojují, se můžeme setkávat napříč různými hranicemi a nacházet společnou řeč.

www.cirkev.cz

Co je Červená středa?

Red Wednesday je akce, jejímž smyslem je veřejně si připomenout všechny, kdo jsou ve světě pronásledováni pro své náboženské přesvědčení. Znakem této iniciativy je rozsvícené červené světlo symbolizující krev trpících pro víru – lidé proto v tento den zapalují svíčky nebo dokonce nasvěcují významné budovy červeným světlem (kostely, sloupy, sochy aj.). S touto aktivitou přišla britská pobočka křesťanské organizace Aid to the Church in Need, v České republice ji organizuje Česká biskupská konference společně s Ekumenickou radou církví v ČR a Federací židovských obcí v ČR. Akce se v tentýž den koná na dalších místech ve světě, mj. v Londýně, Bratislavě, Vídni, Budapešti, na Filipínách.

Jak se zapojit?

Zveme farnosti, společenství a všechny lidi dobré vůle k zapojení do akce Červená středa - #Red Wednesday!

Můžete:

- uspořádat společnou modlitbu či liturgii za pronásledované
- zorganizovat setkání na vhodném místě ve vaší obci
- přečíst texty informující o tomto tématu, atd.
- zapálit svíčky při setkání či v průvodu
- nasvítit červeným světlem kostel, významnou budovu ve vaší obci, sloup, sochu, ad.

Napište nám o akci, kterou chystáte přes formulář na www.cervenastreda.cz, kde také najdete podrobnou informační brožuru s tipy a podněty ke stažení.

Je dobře, že jsme tady...

Každoročně se vydávají seminaristé královéhradecké diecéze na týdenní pouť se svými biskupy.

Druhý zářijový týden se vydali hradečtí seminaristé spolu se svými biskupy a generálním vikářem do Krkonoš, aby společně prožili tradiční formační setkání: chvíle modlitby, ticha, putování, odpočinku, poznávání, sdílení... Často bývá tato skupina ještě někým doplněna, v tomto roce byly přizvány řeholní sestry působící na biskupství. Krásné počasí doslova přesvědčovalo k překonání osobních rekordů v délce horských túr, vynaložená námaha byla pak odměněna nádhernými obrazy Božího stvoření. Všichni účastníci, občerstvení na těle i na duši, v radosti děkovali Pánu za tento požehnaný čas.

Sr. Zuzana Macečková)

(Vzhůru k prameni Labe!

(Před cestou k Bílému Labi

(Výšlap na Luční Boudu

(Ptačí kámen – rozhled z ptačí perspektivy

(Po modlitbě růžence v kapli sv. Františka

Obrázek na skle je lidová píseň v malbě

Rodem ze slovenského Pováží, srdcem v Orlických horách, je **Janka Schmidtová**. Jejím domovem se stala osada Šediviny. Pod námi je Kounov a údolí Zlatého potoka, nad námi stromořadí starých rozložitých lip, které objímají kostel sv. Josefa, zajímavou stavbu z roku 1907 ve stylu české moderny. Přivedla mě sem podmalba na skle, stará výtvarná technika, při níž malíř vytváří dílo na spodní rubové straně skla. Paní Janka se jí věnuje od roku 1987. Do Šedivin se přistěhovala o jedenáct let dříve.

V lednu 1976 bylo tolik sněhu, že když jsme stoupali z hlavní silnice sem nahoru, tak jsem se bořila skoro až po pás. A když se stěhovalo, co jsem si z rodné Považské Bystrice přivezla, tak si manžel půjčil koně se saněmi a všechno se dovezlo nebo doneslo na zádech.

77 Jak se stalo, že jste se provdala právě sem, na samotu nad Kounovem?

Byla jsem tady na rekreaci. Nahoře vedle kostelíčku je fara, která patřila Strojbalu Hradec Králové. Přestavěl ji na podnikovou rekreační chatu. Moje hradecká sestřenice, která ve Strojbalu pracovala, mě sem na Šediviny pozvala. Tady žil svobodný mládenec Rudolf, seznámili jsme se, ukazoval mně okolí, pak jsme si psali, navštěvovali se a mně ten kraj Orlických hor tak učaroval, že jsme se v lednu toho roku 1976 vzali. Jak jsem říkala, bylo tady tehdy hodně, hodně sněhu, ale byla jsem okouzlená, bylo mně 32 let, člověk to zvládnul lehce. Na Slovensku jsem žila sama se synem, jemu to moc prospělo. Jako dítě dost trpěl na průdušky, tak lékaři doporučovali, aby změnil prostředí. Musela jsem si ale zvykat na úplně jiný způsob života. Tady bylo hospodářství. Dvě kravičky, telátko, kozičky i prasátko, slepičky, pes. Tak jsem se učila dělat všechno, co bylo

potřeba. Nebojím se ničeho a pustím se do všeho, psala jsem jednou budoucímu manželovi, dodnes si na to vzpomínám. A tak to i bylo, i když někdy s odřenýma ušima. Přírodu jsem měla ráda, ačkoliv jsem byla děvče z paneláku. Rodiče měli chatu asi 6 km od Považské Bystrice a já si kolikrát představovala, že bych si vzala za muže lesníka nebo hajného, když by to bylo možné. A skoro to tak dopadlo, vzala jsem si horala.

77 Vypadáte jako žena, která má pro strach uděláno ...

Práci jsem si našla v Kounově, tam dělali tradiční skleněné vánoční ozdoby, vzali mě do malírny. Po roce jsem šla na mateřskou dovolenou, dva roky jsem byla doma a pak jsem šla pracovat do Deštného do mateřské školy. Dálkově jsem si udělala pedagogickou školu v Litomyšli a zůstala tam až do důchodu.

77 Výtvarné nadání máte po mamince, jablko nepadlo daleko od stromu? Asi bych měla připomenout, že vaše maminka Zuzana Vaňousová ze známé rodiny Kronerových se věnovala malbě na sklo, ale i dalším výtvarným technikám. Ve své tvorbě se inspirovala vzpomínkami na rodné Kysucko i tradici

Pováží. Její díla jsou ve sbírkách Slovenské národní galerie, Slovenského národního muzea i Národopisného muzea v Praze.

Řekla bych, že ano. Od malička jsem sledovala maminku, jak o víkendech, když ještě chodila do práce, malovala. To mě velice bavilo a inspirovalo zároveň. Kreslila jsem princezničky nebo co mě zrovna napadlo, chtěla jsem ji napodobit. Maminka většinou malovala krajiny olejovými barvami, tak si myslím, že jsem to zdělila.

77 Čestina paní Janky je úžasná, na-prosto bez jakýchkoliv známek slovenštiny.

Tatínek byl z České Třebové, tam se narodil, studoval, pak pokračoval v Pardubicích a v 1936 po skončení základní vojenské služby byl přidělen do Považské Bystrice. V roce 1929 tam vznikla pobočka Zbrojovky Brno (pozdější Považské strojírny) a město se začalo rychle rozvíjet. Našel si maminku a na Slovensku už zůstal. Doma se mluvilo česko-slovensky. Trošku jsem měla problém se slovenčinou ve škole. Když jsem něco psala, tak pan profesor podtrhával čechismy, bývalo jich hodně. Četla jsem české knížky, tatínek je vozil ze služebních cest. Byli jsme

(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelství.portal

Jon Krakauer

Útěk do divočiny

Christopher McCandless dostudoval vysokou školu, pak věnoval všechny své peníze na dobročinné účely a začal se toulat po Americe. Když dorazil na Aljašku, spálil hotovost, která mu zbývala, a bez mapy a kompasu se vydal do divočiny – žít po vzoru Londona, Tolského nebo Thoreaua. Za čtyři měsíce našli jeho mrtvé tělo. Příběh zaujal spisovatele a dobrodruha Jona Krakauera, který mapuje mladíkovu putování, dává slovo lidem, s nimiž se mladík setkal, cituje jeho deník, hledá mladíkovy motivy i důvody jeho selhání. *Brož., 256 s., 369 Kč*

Nina W. Brown

Když narcisté zestárnou

Jak vyjít se sebestřednými rodiči

Kniha nabízí pomoc a podporu dětem stárnoucích a starých narcistických rodičů v obtížných vztahových situacích. Každá kapitola obsahuje krátký test. *Brož., 232 s., 349 Kč*

tři děti. Celým životem nás provázela hudba a lidová tvorba, maminka nás třeba učila vyšívat. Pěstovali jsme ale i sport, maminka závodně hrála tenis. Tatínek všechno provozoval rekreačně, udržoval si kondičku, dokonce cvičil skoro do 90 let jógu. Zároveň hrál v závodním klubu v dechovce, ovládal čtyři hudební nástroje – klarinet, saxofon, housle a kytaru. Ještě když jsme slavili jeho devadesátiny, zahrál a zazpíval z paměti, bez not, písničku Osvobozeného divadla Golem. Rodiče pro mě byli velký životní vzor.

U zrodu půvabných podmaleb s lidovými motivy stáli přátelé Zuzany Vaňousové – zpěváci z Kysucka. Pro ně začala tvořit malované písničky vyjadřující lásku k rodnému kraji. Doma v Považské Bystrici ale často voněl také terpentýn a olejové barvy.

Nade dveřmi visí jeden z mých prvních obrázků, olejomalba zimních hor. Pak jsem začala techniky střídat, zkoušela jsem křídý na velurový papír, uhel. Měli jsme výbornou učitelku výtvarné výchovy, přinesla sklíčka a vodovými barvami, ne ještě temperami, ty nebyly tak dostupné, tak jsme na ně malovali. Občas si na tyhle začátky vzpomenu, třeba když maluju rodostrom, tedy strom života česky.

Pod jedním sedíme, je to rodostrom rodiny Kronerových. Janka Schmidtová je neteř známého slovenského herce Jozefa Kronera, otce i u nás často obšazované herečky Zuzany Kronerové.

Jsem sestřenice, ale za mlada hrávala divadlo i moje maminka. V Martině, později s ochotníky v Považské Bystrici, tam jsem vystupovala dokonce i já se sestrou. V pohádce Vyměněná princezna, tady je to Čert a Káča, jsme hrály čertíky. Maminka si později zahrála ve filmu Juraje Jakubiska z roku 1995 Perinbaba. Jozef Kroner pocházel z dvanácti dětí, dospělosti se dožilo osm. Pán Bůh nadělil Kronerovým hodně talentu a nadání. Hrával i dědeček – železničář, vedl ochotnické divadlo, režíroval, nacvičovali u nich doma, děti musely na palandu a být zticha. Výtvarné nadání má i sestřenice Zuzana a maloval i Jozef, sice byl barvoslepý – namaloval slunečnice

s modrými listy, ale to vůbec nevadilo. Všichni sourozenci kromě Jozefa bydleli v Považské Bystrici. My jsme měli třípokojový byt, tak se většina rodinných setkání odbývala u nás. I takové skeče moji strýcové a tety připravovali, pestrý život jsme měli, nikdy jsme se nenudili.

Šediviny jsou dobré místo pro život?

Náročné. Abychom nezarostli, tak se v létě musí kosit. Schmidtovi tady mají svoje pole, louky i les, hodně práce pro většinu jenom moje a manželovy ruce. Taky trochu o zahrádku se starat, aby si člověk něco vypěstoval. Jahody, cukety, okurky, hrášek, kytičky kolem stavení. Mimochodem, chalupa bývala původně roubenka, v roce 1935 za velkého vedra vyhořela. Snad nějaké sklíčko rozpálilo slunce, manželovi rodiče sušili daleko odsud seno, nic nevěděli. Později si raději postavili zděný dům, žili tady se svými čtyřmi dětmi, manželem a jeho třemi sestrami. Ty se vdaly a odstěhovaly. A teď tu hospodaříme my s manželem. Rádi a s láskou.

Stesk po Slovensku ...

Ze začátku hodně, ale pak děti a práce, a hodně práce, nějaký odpočinek nebo malování, když byly děti malé, to jenom sem tam, třeba někomu něco malého. Ale stihla jsem křížovou cestu do našeho kostelíčka, trvalo mně to devět roků. Většinou jsem malovala jenom v zimě, a protože jsem nechtěla být s olejovými barvami tady dole, tak jsem se uchylovala na půdu. Vždycky jsem si na chvilku zapnula olejová kamínka, ale to víte, že tam byla zima. Obnovu obrazů křížové cesty jsem dokončila v roce 2002. Namalovala jsem je podle původních poškozených. Vyřezávané rámy na obrazech opravil manžel.

Panna Maria Pomocná visí v kuchyni Schmidtových na Šedivinách na čestném místě. Touhle Madonou to všechno začalo doopravdy.

Maminka říkala, že obrázek na skle má být pestrý. Když malovala písničky i s textem, pokoušela jsem se to naučit. Jde to, ale snadné to není. Když si dobře napíšu na papír text třeba nějakého přání, tak to

Janka Schmidtová je stejně pozitivní ...

... jako její tvorba

jde, už jsem si našla způsob, který mně vyhovuje. Ze začátku jsem psala zprava doleva, zrcadlově. Moje sestra ale přišla na to, že si obrátí obrázek úplně vzhůru nohama a píše to jako ornament, nevnímá to jako písmena. To jsem od ní převzala a je to výborné. Podmalba na skle je jedna z krásných činností, kterou si

krátili čas naši předkové v malebných chaloupkách roztroušených v horách. Držím se původních témat, a to biblických námětů. Často maluji matku s dítětem, to je moje oblíbené téma. A potom betlémy. Tady na stole je česko-slovenský, krojovaný. Muzikanti, zvířata, koně, nad betlémským výjevem létají ptáčky.

Jenom obrysy jsem dělala čtyři hodiny. Když už si k tomu sednu, tak maluju, aby barva nezaschla. Všechno, co je vpředu, se dělá první, detaily, to je největší piplačka. Protože žiju tady, inspiruje mě život na venkově. Domácí práce, pečení chleba, tlučení másla. Nebo třeba přadlena, tkadlena, práčka, jak se pralo ručně ...

Janka Schmidtová

Svou tvorbu, navazující na prastarou tradici sklářů z Orlických hor, představila Janka Schmidtová na řadě výstav. Naposledy letos na sklonku léta v Muzeu v Deštném. Součástí výstavy byly jednodenní workshopy s výukou techniky podmaleb na skle pro dospělé i pro děti. Akci v rámci projektu Malované na skle, spolufinancovaného z dotace Královéhradeckého kraje,

zorganizoval Šedivinský spolek. Ten pečuje také o kostel sv. Josefa.

Jeho historie je spojena s rodinou Effenbergerů, pocházející údajně ze Švédska. Na Šedivinách nechala vystavět v roce 1871 kapličku, prý na památku dcery syna Josefa, která tragicky zahynula při požáru. Josef další potomky neměl, své jmění rozdělil chudým dětem. Část peněz vložil i do nadace, ze které rodina financovala v roce 1907 stavbu kostela, který přímo navazuje na původní kapli. Kostel projektoval architekt Rudolf Němec. Jde o pseudosecesní stavbu, jejíž vnější plášť je chráněn ostře pálenými lícovými cihlami v kombinaci s místním materiálem – gabrem. To je zásaditá hornina, hlubinný ekvivalent čediče. Jméno pochází z italského slova s významem hladký nebo holý.

Klíč od kostela, a s ním starost o něj, si předávali místní lidé z generace na

generaci. Když do kostela začalo zatékat, opravili v roce 1979 svépomocí spadlou římsu uvnitř a obnovili malby v levé části kostela. Dalších oprav se dočkal v roce 2002, kdy také Janka Schmidtová dokončila zmíněnou obnovu obrazů křížové cesty. V roce 2004 došlo na větší opravu střechy. V současné době je kostel ve vlastnictví obce Kounov, která tam v roce 2018 nechala zavést elektrinu a platí z rozpočtu drobné opravy.

V loňském roce založili stálí i přechodní obyvatelé Šedivin spolek, který si vzal za svou i starost o kostel. V srpnu 2019 uskutečnili údržbovou brigádu, které se zúčastnil velký počet dobrovolníků. Po ní spolek zorganizoval benefiční koncert pro opravu místního harmonia. Duch kostela, který desetiletí jen pospával, tak opět ožívá v plné kráse.

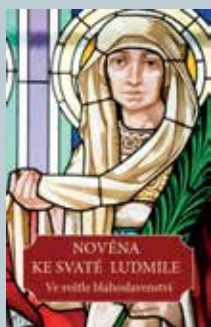
(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

P. Bubeníček – Z. Janoušková

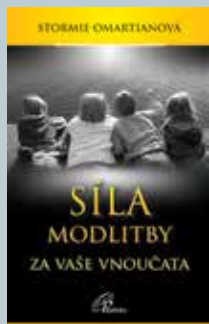
Novéna ke svaté Ludmile

Cílem drobné modlitební knížky, která vychází k výročí 1100 let od smrti sv. Ludmily, je prohloubit úctu k naší první světici a přispět k tomu, aby se stala známější. Brožurku lze využít jako podklad k soukromé modlitbě novény v průběhu devíti dnů, nebo v celku jako delší pobožnost. *Brož., 32 s., 39 Kč*

Stormie Omartianová

Síla modlitby za vaše vnučata

Vnučata jsou darem, který vám dává Bůh. A vaše modlitby jsou zase darem, který dáváte vy jim, aby ovlivnil celý jejich život – dokonce i tehdy, kdy už tu nebudete, abyste jeho dobré plody viděli na vlastní oči. Bůh vám svěřuje významný úkol: máte jim sloužit – nejen slovem a skutkem, ale také modlitbou. *Brož., 215 s., 235 Kč*

česky pradelna. Jaro, léto, podzim, zima. Co mám odložit, říkám si občas – domácí práci nebo rozmalovaný obrázek? Většinou čeká na dokončení obrázek, domácnost dostane přednost. Velkou oporou je mně manžel, který vyrábí dřevěné rámečky. Nejen ty pěkné, jak je tady vidíte, ale i pracovní, malba se během práce nesmí poškodit. V první fázi maluji temperou obrysy a detaily, po zaschnutí zalakuji akrylovým bezbarvým lakem. Nechám znovu schnout a pak vybarvuji akrylovými barvami, podobně jako děti vybarvují omalovánky. Po zaschnutí zase nalakuji a pozadí zafixuji autolakem, aby na malbu nepřišla vlhkost. Kvalitní musí být i sklo, bez kazů a škrábanců.

Maluji také obrázky svatých. Tady mám třeba sv. Antoníčka. Když začínám, podívám se nejprve, jak ho zpodobnil jiný malíř. Od pana faráře mám Slovník křesťanské ikonografie, ilustrovaný slovník

Hynka Rulíška s podtitulem Postavy, atributy, symboly. Někdy jsou svatí znázorněni krutě, já maluji laskavě. Připravím si výtvarný návrh, říká se tomu matrice. Pracuju s tužkou a s gumou, nejsem takový umělec, abych to dokázala jedním tahem. Matici podložím pod čisté sklo, odmaštěné a nepoškrábané, a začnu nejdřív kreslit perem. Podle předlohy drží sv. Antonín z Padovy v náruči Ježíška. Já jsem namalovala, že Ježíšek stojí na obláčku a Antoníček ho přidržuje. Ježíšek má v ruce lilii, to je další z atributů, a v pozadí je drapérie.

A tohle byl dárek pro sestřenici Zuzanu. Písnička Když jsem šel z Hradiště z požehnání byla Jozefova oblíbená. Vlčnovské kroje, jablůčka červená, v pozadí vesnička s kostelíčkem. Obrázek na skle je lidová píseň v malbě.

Eva Zálešáková)

(Obrázky Janky Schmidtové pohladí na duši

Růženec je nuda....

...řekne si mnoho lidí, když poslouchají přede mší svatou v kostele stále odříkávání Zdravasů, občas zpestřené nějakým Otčenášem. Už jsem se také setkal s jiným přístupem: Růženec? S tím nemám žádný problém – já se ho totiž vůbec nemodlím. A přitom ho nám pořád někdo doporučuje.

Hledejme doma

Je to zvláštní. Žijeme v době, kdy je tak populární východní mystika, nabízejí se různé meditační kurzy a školy pro věřící i nevěřící, psychologové doporučují občasné zklidnění a ztišení doma nebo v přírodě. A my západní křesťané máme růženec, který se moc nemodlí. Ano, pod svícem bývá tma. Hledáme pomyslné brýle, které máme na nose. Pídíme se po něčem, co máme přímo doma.

Jen pro babičky?

Guy Gilbert v knize Setkání s Marií píše: „*Lidé se mě často ptají, jestli se modlím růženec. Myslím si, že já jako moderní kněz, co jde s dobou, to přenechávám ‚bigotním ženským‘. Modlím se ho každý den a rozjímám o něm. Růženec mám nesmírně rád. Modlím se ho na malinkém kulatém růženci – je to praktické a přitom nenápadné.*“

Vysoká škola modlitby

Růženec – jak kdysi prohlásil kardinál František Tomášek – je vysoká škola modlitby. Je to meditace nad důležitými okamžiky života Ježíše Krista – je tedy kristocentrický. Radostný růženec nás vede do Ježíšova dětství, Růženec světla nám ukazuje Kristovu veřejnou činnost, následuje Růženec bolestný, popisující Ježíšovu oběť za celý svět a Slavný růženec připomíná Ježíšovo vítězství, které se vztahuje i na nás... O čem důležitějším bychom chtěli medítovat?

Jak na to?

Pořád se to opakuje do omrzení... Možná. Ale vezměme si to na příkladu chůze. Také nás neodradí procházka jen proto, že je to tak monotónní střídání kroků: pravá, levá, pravá, levá..., pořád stejně. Ale nám to nevadí – jaksí automaticky se pohybujeme, na kroky nemyslíme, a přitom sledujeme krásu okolní přírody. Podobně v růženci se nesoustředíme na jednotlivé „kroky“ – zdrávasy, ale ty jak plynou, tak nás přivádějí do krajiny Boží blízkosti, naladí nás na vlnu Božího vysílání, a tam můžeme zkoušet promýšlet jednotlivá tajemství – jako když při chůzi pozorují okolí krajinu.

A co roztržitost?

Ta je prakticky u každé modlitby. Ale přece, i když každý nezpívá jako Pavarotti, tak proč by si občas nezaspíval? I když nejsem takový mistr jako Messi, proč bych si občas nezahrál fotbal? I když nejsem věhlasný mystik, proč bych se nemodlil? Boha zajímá modlitba pravdivá a upřímná, ne nějak dokonale vytríbená a bezchybná. Je to setkání s někým, kdo mne má rád, kde neřeším dokonalost, ale raduji se ze vzájemnosti. A nezapomeňme, že Maria – naše průvodkyně – dodá naší nedokonalé koncentraci to, co jí chybí.

Síla modlitby

Je tedy růženec nuda? Někdy možná ano. A nezapomeňme na sílu této modlitby, která nás nejen uklidňuje a přibližuje Bohu, ale také spojuje s rodinou a přáteli a může vyprošovat i veliké věci. Vzpomeňme na bitvu u Lepanta... Ne politici na zasedáních, ale obyčejní lidé s růžencem v ruce mohou měnit dějiny.

K růžencovému měsíci všem ze srdce žehná

Restaurované varhany z Fořtu (v pozadí)

Pohled na hlavní varhany

Varhany v naší diecézi (9)

Putování za varhanami v královéhradecké diecézi pokračuje: klášterní kostel sv. Augustina ve Vrchlabí

Za opusy třech starých mistrů varhanářů vás tentokrát zavedeme do jediného kostela ve Vrchlabí. Nový domov tam, v sousedství stávajícího nástroje, našly zrekonstruované varhany ze zaniklých krkonošských Lázní Fořt. Příběh velkého nadšení a úcty k odkazu předků mně vyprávěli organolog Václav Uhlíř a varhaník a ředitel ZUŠ ve Vrchlabí Radek Hanuš.

Kostel sv. Augustina ve Vrchlabí je barokní stavba obklopená budovami kláštera z let 1704–1725. Stavbu kláštera započal majitel panství Maxmilián Morzin a po něm pokračoval jeho bratr Václav. Kostel byl vysvěcen v září 1733.

Vrchlabí představuje pro mnohé bránu do Krkonoš, ale pro milovníky varhan je synonymem vrchlabské varhanářské školy, nejstarší v Čechách (ujímá se slova Václav Uhlíř). Od poloviny 17. století působilo ve Vrchlabí několik varhanářů, z nichž nejznámější byl rozvětvený rod Tauchmannů. Jejich činnost můžeme sledovat od poloviny 17. století až do začátku 19. století, tedy přes 150 let. Z jejich dílny vzešla řada významných nástrojů v širokém okolí, ale dnes můžeme obdivovat bohužel jen nepatrný zlomek jejich řemeslného umění. V naší diecézi bych mohl jmenovat nástroj například v Horní Branné, Robousích, Jaroměři

nebo v Konecchlumí. Z varhanářské dílny Tauchmannů pravděpodobně pochází i zdejší unikátní pozitiv, který sem byl nedávno dovezen. Klášterní kostel se tak může pochlubit trojicí významných, a slohově rozdílných nástrojů.

Nyní stojíme u nástroje, který sem byl dovezen z nedalekého Fořtu. Tamní kostel Nejsvětější Trojice byl již delší čas zdevastovaný, nesloužil už svému účelu, varhany byly z části rozkradeny a s píšťalkami si hrály děti po vesnici. Zvažovali jsme s Radkem Hanušem, co s tím. Zda ponecháme nástroj osudu a řádění vandalů nebo se ho pokusíme

nějak zachránit. Radek pak přišel s myšlenkou umístit varhany sem do presbytáře klášterního kostela. On byl spiritus agens celé akce.

77 Jak jste na zapomenuté torzo varhan ve Fořtu vlastně přišli?

(slova se ujímá Radek Hanuš) Všechno začalo při jedné mé návštěvě kamaráda, který se byl podívat ve Fořtu v kostele a vyprávěl mi, že je tam volně otevřený kůr a na něm nějaké varhany. Já jsem se tenkrát domníval, že ve Fořtu už dávno varhany neexistují. Tak jsem se tam rozjel a k mému překvapení jsem zjistil, že tam skutečně nástroj je. Pak už to šlo ráz na ráz. Kontaktoval jsem Václava Uhlíře, vzal jsem si metr, abych změřil, zda se sem ty varhany opravdu vejdou a sešli jsme se u kostela ve Fořtu. Pan profesor totiž pochyboval, že se varhany do presbytáře ve Vrchlabí podaří umístit, ale já jsem ho ujišťoval, že to půjde. A naštěstí to vyšlo. Kdyby byl nástroj byl o 3 cm větší, tak se nám sem, bohužel, umístit nepodaří. Mimochodem, varhany nyní stojí nad rodinnou hrobkou hraběcího rodu Morzinů. V kryptě jsou uloženy ostatky Václava z Morzinů, jednoho z největších mecenášů hudby evropského baroka, v jehož službách působil mimo jiné Antonio Vivaldi. Varhany z Fořtu jsou jediným nástrojem Amanda Hanische v Krkonoších. Pocházejí z roku 1872.

77 Znamená to, že varhany z Fořtu jsou patrně nástroj, který Amand Hanisch postavil nejdál od rodného Rychnova nad Kněžnou. A svým pěkným vzhledem se sem do barokního kostela výtečně hodí. Myšlenka jejich přenesení byla určitě výborná!

Když jsme rozebrané varhany složili ve Vrchlabí pod kůrem, chvilku jsme váhali, jestli by nebylo jednodušší je rovnou spálit. Jejich stav byl totiž naprosto zoufalý, vzpomíná Radek Hanuš. Ale pustili jsme se do rekonstrukce, i když bylo nad slunce jasné, že si vyžádá nemalé finanční prostředky. Když jsem hledal možnosti, jak získat peníze, přivezl můj bratr ze Stuttgartu, kde v té době studoval, brožurku,

kde se psalo o tak zvané adopci píšťal, která pomohla sehnat peníze na opravu varhan. Tak jsem to upravil pro naše české poměry a na varhany z Fořtu. Celá akce se nakonec setkala s velkým ohlasem a podařilo se vybrat poměrně hodně peněz. Zájemci si mohli adoptovat vlastní píšťalu a firmy si mohly adoptovat celé rejstříky, které byly poměrně dost drahé. Už před tím se tady vybíralo podobným způsobem na zvony, takže určitá zkušenost tu byla. Vydatnou finanční pomoc nakonec poskytlo i Město Vrchlabí, dotace Krajského úřadu, Nadace T-Mobile a Nadace ČEZ. Celá akce stála více než 1 100 000 Kč.

77 Jak dlouho se takové varhany stěhují?

Vzhledem k tomu, že většina píšťal byla již rozkradena, šlo to docela rychle, vysvětluje Václav Uhlíř. Myslím, že jsme začali ráno ve Fořtu a večer bylo hotovo, přičemž část vezl Radek na vleku za svým autem do Vrchlabí a část si odvážel varhanář rovnou do dílny. Zažili jsme ale i takovou humornou situaci. Když jsme měli již téměř vše připravené k odvozu, přijela místní policie, protože dostala hlášení, že nějaké podezřelé osoby kradou z kostela varhany. Marně jsem jim vysvětloval, že jsem diecézní organolog a že varhany nekrademe, ale zachraňujeme. Můj pracovní oděv je zjevně o mé funkci nepřesvědčil. Situaci nakonec zachránil Radek, kterého napadlo zavolat starostovi Vrchlabí. Ten byl naštěstí o celé akci předem informován a policii uklidnil.

77 Stojíme před restaurovaným nástrojem, který se sem krásně hodí. S hlavním oltářem dokonce ladí fládrováním, které v podstatě oltářní motiv opakuje. Jaký byl tedy ten stav po transferu?

Strašný! Když jsme přivezli část varhan do dílny k varhanáři Ivanu Červenkovu a strčili prst do vzdušnice, tak se nám tam propadl. Podobné to bylo s dřevěnými píšťalami. To staré dřevo se rozpadalo úplně na prach, vzpomíná dnes už s úsměvem Václav Uhlíř. Z větší části

se musely vyrobit repliky. Zachránila se pouze varhanní skříň, hrací stůl, basové píšťaly, některé součásti z traktury a částečně vzdušnice hlavního stroje a pedálu. Drtivá většina píšťal, vzdušnice II. manuálu, vzduchotechnika a řada dalších dílů je nových. Veškerý kovový píšťalový materiál včetně prospektových píšťal zhotovil cínař Jan Kubát z Kaňku. Obnovená je rovněž povrchová úprava, kterou mistrně udělal Kamil Mareš z Horní Čermné. Chybějící řezby dodal místní řezbář Jiří Remsa. Jak vidíte, na záchranu nástroje spolupracovalo několik uměleckých oborů.

77 Je nějaký rozdíl mezi zvukem varhan, které stojí na kůru a těmi v presbytáři?

Rozdíl je to v každém případě, říká Václav Uhlíř. Záleží na tom, jak je kostel velký a jakou má akustiku. Ve velkých francouzských katedrálách se varhany většinou zavěšovaly na boční stěnu,

(Pozvánka

Diecézní centrum pro seniory zve

■ 8. 10. 2020 Poutní a historická místa Polska a východních Čech Jednodenní pouť do Krzeszowa (Křešova), Wambierzyce (Vamberk) a kláštera Broumov.

■ 11.–19. 10. 2020 Poutně-poznávací a odpočinkový zájezd do Řecka – velký okruh po stopách apoštola Pavla s pobytem na ostrově Thassos. Duchovní doprovod zajistí biskup Mons. Jan Vokál.

Kontakt

Velké náměstí 32
500 03 Hradec Králové
tel. 495 063 661, 737 215 328,
734 435 360
e-mail: dcs@bihk.cz,
web1: www.dcsbk.cz
web2: www.simeon.cz

a například v Anglii stávaly uprostřed kostela a tvořili jakýsi most mezi lodí kostela a presbytářem. To proto, aby byly slyšet pokud možno ve všech koutech kostela. Umístění varhan na hlavním kůru se praktikovalo až v renesanci. Varhany na hlavním kůru mají zpravidla delší dozvuk než varhany v lodi kostela nebo v presbytáři a při doprovodu zpěvu to někdy působí problémy. Proto se ve velkých chrámech stavělo více nástrojů a každý měl jinou funkci. Varhany na hlavním kůru se ve velkých katedrálách používaly hlavně na začátku a na konci bohoslužby a poblíž oltáře stály menší varhany, určené pro doprovod zpěvu. V některých západních zemích se dokonce tato praxe udržela dodnes.

(Krátce

Odpustky pro zemřelé

Apoštolská penitenciárie dne 11. 1. 2020 (Prot. N. 4/20/I) prodloužila na žádost ČBK své dovolení z 8. 8. 2012 (Prot. n. 79/12/I), na jehož základě věřící v České republice mohou obdržet plnomocné odpustky pro duše v očistci už v týdnu před Vzpomínkou na všechny věrné zemřelé.

Pokud tedy věřící z vážných důvodů nemohou navštívit hřbitovy v obvyklé době od 1. do 8. listopadu, mohou odpustky pro zemřelé získat již od 25. října do 1. listopad.

Toto dovolení se uděluje na následujících sedm let, tedy do roku 2026.

Podmínky pro získání plnomocných odpustků pro duše v očistci jsou následující: (1) daný den přijmout eucharistii, (2) navštívit hřbitov a zbožně se pomodlit za zemřelé (3) a pomodlit se na úmysl Svatého otce; (4) v okruhu těchto dní vykonat svatou zpověď.

+ Mons. Jan Graubner, předseda České biskupské konference)

(Varhany Vrchlabí, klaviatury Riegrových varhan

” Vystoupali jsme na kůr klášterního kostela sv. Augustina ve Vrchlabí. Jsme u varhan původních.

Úplně původních ne, ty byly z roku 1774 od Jana Rusche, padly za oběť požáru, opravuje mě profesor Václav Uhlíř. V roce 1898 zde byl postaven krnovskou továrnou Rieger nový nástroj s opusovým číslem 666. Zajímavé je, že je jenom asi o čtvrtstoletí mladší než ten dolní, a přitom je zvukově i konstrukčně úplně odlišný. Je už silně ovlivněn tzv. ceciliánskou reformou a jeho rejstříkové vybavení je čistě romantické. Dává důraz na jednotlivé barevné odstíny a preferuje základní osmistopé rejstříkové řady. Konstrukční zajímavostí je patent, který firma Rieger tehdy používala. Jsou to tzv. kombinační rejstříky, kdy z jedné řady jsou vytaženy 2 rejstříky, vždy v oktávové poloze. Takže je zde de facto pouze 10 fyzických rejstříkových řad a z nich je vytaženo 17 rejstříků na barevné volby. Zvukově velmi zajímavé jsou zejména smykavé řady, imitující smyčcové nástroje, jako je například Violon 16', Gamba 8' nebo nejtišší rejstřík Aeoline 8'. Krásně intonované jsou i flétnové barvy, jako je třeba Flüte major 16', Hohlflöte 8' nebo Rohrflöte 8'. Celkové pléno je díky příznivé akustice i při tak malém počtu rejstříků přesvědčivé.

” Co to instalujete, pane Hanuši?

Budeme hrát na dvoje varhany. Jak vidíte, jsou docela daleko od sebe. Nehledě na to, že kůr má ještě balustrádu, přes kterou sem dolů není vůbec vidět, ale my se s panem profesorem musíme nějak domlouvat, vysvětluje Radek Hanuš. Takže jsme vymysleli, že do každého nástroje vložíme mikrofon, který je dálkově řízený a každý budeme mít sluchátka, abychom slyšeli toho druhého v reálném čase. Zdejší akustika totiž způsobuje při poslechu na druhém konci kostela docela velké zpoždění a bez sluchátek bychom se asi nikdy nesešli.

” Dvoje varhany, dva interpreti. Jak se dohadujete, kdo na které bude hrát?

Tak většinou mladší jde nahoru, směje se Václav Uhlíř. Samozřejmě, že bych si raději zahrál na ty nové v presbytáři, přisadí si Radek Hanuš. Ale pan profesor mě na ně nepustí. Protože mají lepší zvuk a já tím pádem vyniknu, utne s neskrývanou nadsázkou debatu se svým bývalým žákem profesor.

” Po zajímavé zvukové konfrontaci obou nástrojů se vracíme do presbytáře kostela. Dobrodružství, které

Varhany z Fořtu sestavují varhanář I. Červenka a varhaník R. Hanuš

představoval transfer a rekonstrukce varhan z roku 1872 do klášterního kostela ve Vrchlabí v roce 2006, se oběma mým průvodcům evidentně moc líbila. Nepřekvapí proto, že se jim podařilo získat ještě jeden krásný nástroj.

Malý varhanní pozitiv, který byl mnoho desetiletí deponován na jedné faře ve vrchlabské farnosti. Byl postaven kolem roku 1700, netají uspokojení z další záchrany vzácného nástroje Radek Hanuš. Zajímavé na něm ještě je, že se zachoval v původním stavu. Tedy až na pár píšťal slyšíme zvuk, který slyšeli posluchači na začátku 18. století. To mi připadá fascinující. Výjimečný nástroj, vyrobený pravděpodobně slavnou vrchlabskou dílnou Tauchmannů, je zřejmě poslední dochovaný nástroj svého druhu. Má jak slavnou, tak pohnutou historii. Její lepší část sahá k době majitele vrchlabského panství hraběte Václava Morzina a jeho dvorního hudebního skladatele Antonia Vivaldiho. Horší etapu znamenalo přemístění na jednu zapomenutou faru, kde varhany ležely ladem téměř sto let.

Nástroj tam byl objeven před čtyřiceti lety. Varhanář Rudolf Valenta ho v roce 1986 v podstatě zachránil před

devastací, poopravil jej, 30 let používal a v roce 2016 vrátil do Vrchlabí. Pozitiv se tedy z devadesáti procent podařilo zachovat v původním stavu, jen s drobnými úpravami, které nastaly v průběhu jednotlivých století. Obnovy nástroje se ujali specialisté na restaurování historických nástrojů, Bohumil Žloutek a syn ze Zásady na Liberecku. Varhany byly sice zachované, ale bylo zapotřebí doplnit pár píšťal, opravit vzduchovou soustavu, nalezit řezby, celý nástroj seřadit a naladit. Pozitiv má sice jen tři rejstříky, ale jeho zvuk je pozoruhodný.

?? Dají se stanovit pravidla, kdy se ještě vyplatí nástroj zachraňovat?

Nedají, odpovídá bez zaváhání Václav Uhlíř. Je to jenom na touze, na trpělivosti a houževnatosti to dokázat. Dneska se dá v podstatě zachránit cokoliv. O tom jsme se prakticky přesvědčili při záchraně varhan z Fořtu.

Každý nástroj má svou historickou i zvukovou hodnotu, připojuje se Radek Hanuš. Je potřeba si také uvědomit, že nástroj z každé dílny je svým způsobem originál, takže myslím, že se vždycky vyplatí nástroj zachránit. Ne, že by nikdo nebyl schopný postavit nový, naopak. Ale

Ukázka červotočivé píšťaly varhan

nikdy nebude mít tu historickou patinu. Je dobře, že se staré varhany zachraňují, a proto v tom musíme a chceme pokračovat i nadále.

Otázkou je, jestli je zapotřebí za každou cenu zachraňovat třeba červotočem sežranou píšťalu, pokračuje Václav Uhlíř. Můžeme ji do nekonečna petrifikovat solakrylem, ale ve výsledku už takto napuštěná píšťala nemůže mít takové rezonanční vlastnosti jako dřevěná. Dá se pak mluvit ještě o autentickém zvuku? Myslím, že ne. Proto je někdy lepší polorozpadlou součást zhotovit nově formou repliky. Bohužel většina úředníků památkové péče má na tuto problematiku jiný názor.

?? Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Skutči a poutní kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů na Chlumku v Luži navštívíme v dalším pokračování cyklu Varhany v královéhradecké diecézi. Autorem stejnojmenné obsáhlé publikace je můj průvodce profesor Václav Uhlíř, kterému tentokrát sekundoval varhaník a ředitel Základní umělecké školy ve Vrchlabí Radek Hanuš.

Nová farní budova v Českých Heřmanicích

V Českých Heřmanicích si farnost postavila nové zázemí pro farní aktivity. Stávající farní budova již nevyhovuje potřebným standardům a navíc je nyní již v majetku obce. Tři roky stavěli farníci převážně svépomocí novou budovu. Ještě předtím se ale rozmýšleli, zda nepřestavějí pro účely farnosti původní hospodářské prostory vedle fary.

„Prvotním záměrem bylo mít něco jako stodolu, aby bylo kde si sednout třeba v létě. Byla již zařízena všechna stavební povolení, když se nám najednou zdálo, že by zrekonstruované prostory byly přece jen malé. Rozhodli jsme se tedy pro novostavbu a znovu absolvovali všechna povolení řízení“, řekl k původnímu záměru Pavel

Černín, který měl po stavební stránce stavbu na starosti.

Nová farní budova má rozměry 10 × 10 m, disponuje vlastním sociálním zařízením, kanceláří a společenskou místností s kuchyňkou. Celá stavba přišla na cca 2,5 mil. korun. Část měla farnost naspořeno, něco přidali sponzoři, pomohly sbírky, přispělo biskupství a také příjmy z pachtovného za farní pozemky. Kromě fasády, vazby střechy a střechy samotné, si veškeré stavební a další řemeslnické práce provedla farnost sama a tím významně přispěla k ponížení ceny stavby. Na realizaci stavby odpracovali farníci ke třem tisícům brigádnických hodin.

„Tento nový dům je ovocem vaší touhy mít místo k setkávání, místo ke stále křesťanské formaci. Jsem rád, že vám mohu požehnat vaše minipastorační centrum a uvést ho v život. Má to být místo, které vás povede ke Kristu“, řekl při slavnostním otevření nového farního domu biskup Josef Kajnek.

Původní fara stojící vedle se stane po přestavbě obecním komunitním centrem pro pořádání kulturních a společenských akcí. Obec České Heřmanice získala od farnosti starobylou faru výměnou za zemědělskou půdu, která bude přinášet farnosti pravidelný příjem za pronájem k zemědělské činnosti.

P. J. Sršeň

Broumovské fresky zpřístupněny veřejnosti

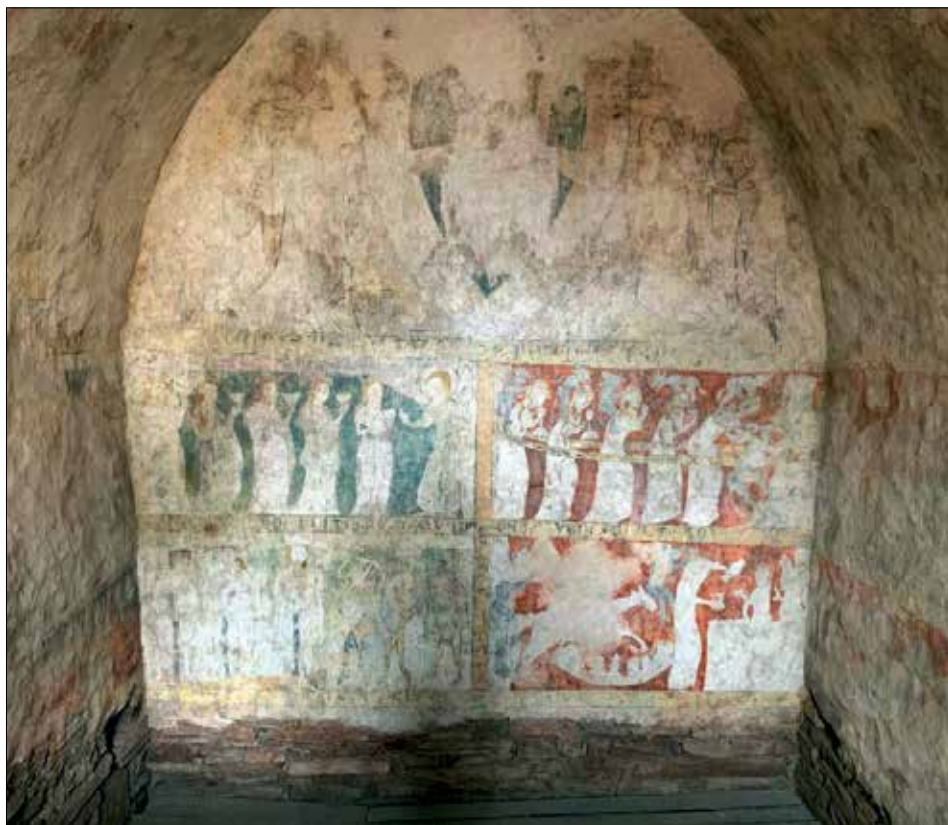
Před lety byly v podzemním prostoru dnešní broumovské fary objeveny nástěnné **malby s námětem Posledního soudu**, jejichž vznik se odhaduje na 14. století. Až do této doby zůstaly široké veřejnosti nepřístupné.

Nyní se broumovská farnost rozhodla fresku světu ukázat. „*Středověké nástěnné malby na čelní straně prostoru, který v minulosti sloužil jako kostnice, jsou rozčleněny do tří pásů. Z výtvarného hlediska jsou broumovské nástěnné malby vynikající ukázkou kresebného stylu. Nejsou dílem jednoho umělce ale celé dílny. Svým významem zdaleka přesahují hranice regionu a patří k tomu nejhodnotnějšímu, co bylo v první polovině 14. století vytvořeno. Jsou vynikající ukázkou kvality výtvarných děl na počátku vlády Lucemburků v Čechách*“, řekl k uměleckému dílu Jan Royt z Ústavu pro dějiny umění FFUK v Praze.

Objevená freska je nyní již po obnově restaurátory a lze na ní vidět zobrazení ďáblů na ramenou panen z podobenství Matoušovy 25. kapitoly v Bibli.

„*O fresce se vědělo již v šedesátých letech. Někdejší dům zvoníka sloužil jako fara jen několik let a tehdejší farář hledal místo, kdy by si zaparkoval svého trabanta. Zvolil pro to prostor kostnice. Když začali vyvážet kosti, zjistili, že jsou na stěnách fresky. V 70. letech pak proběhly průzkumy malby. Následně byl prostor zarovnan dřívím na otop, které se postupně spálilo v kamnech. Když se tady objevil prof. Royt a malby odborně popsal, řekli jsme si, že malby stojí za zrestaurování a zpřístupnění veřejnosti*“, přiblížil dění kolem nalezených maleb broumovský děkan Martin Lanži.

V současné době probíhá úprava vstupu do prostoru samotného. Farnost se

Středověká freska v podzemí broumovské fary se zobrazením ďáblů na ramenou panen z podobenství Matoušovy 25. kapitoly v Bibli je od poloviny srpna po obnově restaurátory zpřístupněna veřejnosti.

tříkrát pokoušela získat dotační peníze, ale do žádného dotačního programu se stavební úpravy nepodařilo zařadit. Proto nyní vše financují ze svých zdrojů, stavební úpravy se tak však omezily, oproti zpracovanému projektu, jen na to nejnnutnější.

„*Bude upraven, i díky dobrovolníkům ze seskupení Summerjob, samotný vstup ke vchodu, stávající vrata se odstraní*

a místo nich bude celé vstupní čelo osazeno sklem. Fresky uvnitř budou nasvíceny, takže zájemci o jejich zhlédnutí se konečně dočkají. Pokud by chtěl někdo naše úsilí finančně podpořit, najde podrobnosti na webu broumovské farnosti“, dodal ještě P. Lanži. Obnovené a zpřístupněné středověké malby jsou k vidění od poloviny letošního srpna.

(Knižní tipy**Nakladatelství Doron**

Uhřetice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Neal Lozano, Matthew Lozano

Otcovo srdce

Kniha *Otcovo srdce* odkrývá životodárnou pravdu a krásu lásky Boha Otce ke každému z nás. Neal Lozano nám svým rozjímáním, životními příběhy i osobními modlitbami umožňuje snáz spatřit a zakusit něžnou lásku Otce, který je „Abba“ – „Táta“. *Brož., 349 Kč*

Aleš Opatrný

Výzvy stárnutí

Autor je kněz pražské arcidiecéze, vyhledávaný duchovní doprovázející, přednášející a exercitátor. Napsal řadu knih, některé, jako právě tuto, záměrně popularizačním stylem. Z úvodu: „Byli jsme mladí, a už nejsme. Ledges nás bolí, a pokud ne sami na sobě, tak na svých vrstevnickách vidíme, že stárnutí je proces, který nelze zastavit. Tato útlá knížka by chtěla napomoci k tomu, abychom se úkolu stárnutí včas chopili a dobře se ho zhostili.“ *Brož., 189 Kč*

Kaple připomene poutě

Pětiboká kaple sv. Jana Nepomuckého v **Letohradě** se za intenzivní účasti města Letohrad přemění v Památník barokních poutí.

Letos finišují stavebně-architektonické opravy a úpravy vnějšku. Pro příští rok jsou naplánovány opravy v interiéru. „*Jde o jedinečný projekt, nenápadný, s pokorou a citem k místu, a zároveň představující mimořádnou krásu hmotnou i duchovní na tomto stále živém poutním místě*“, přiblížil myšlenku památníku P. Václav Vacek z letohradské farnosti, který akci zapojil do dotačního projektu přeshraniční spolupráce s Polskem. Z ní by měla být financovaná rekonstrukce interiérů, obrazů, soch a dalšího uměleckého vybavení. „*V době totality nechalo vedení města objekt obrůst stromy a křovinami, jimiž osázeli okolí kaple, aby se ztratila lidem z očí. Díky ucpání okapů přírodním materiálem pak zatékající voda způsobila provalení zdí do sklepů a propadlo se nádvoří. Tenkrát kapli naši chlapi zachránili z nejhoršího, ale stavba chýtrala dále. Později se mi podařilo docílit vykácení stromů na celém pahorku a z kaple se tak stala opět dominanta města*“, popsal snahu vrátit kapli původní krásu a zároveň nový účel P. Václav Vacek.

Z bohaté stropní výmalby se však dochovalo jen torzo. Křížová cesta v ambitech pochází z druhé poloviny 19. století, autorem je Dominik Umlauf. S nápadem přeměny objektu v památník přišel architekt Jan Vinař, který pracoval na opravě Santiniho kostela sv. Jana Nepomuckého ve Žďáru nad Sázavou. Památník tvořený i audio a videoprojekcemi ve sklepení kaple a kavárnou nebude mít obdoby v celé republice. Jeho realizaci administrativně zajišťuje město Letohrad, které se snaží shromáždit i dostatečné prostředky. Vybudování Památníku barokních poutí je dokonce i cílem Strategického plánu rozvoje města Letohrad. Dosavadní opravy jsou financovány z dotací Ministerstva kultury na záchranu architektonického dědictví, ze zdrojů římskokatolické farnosti a města Letohrad. Přispěl Pardubický kraj a díky dotacím i Ministerstvo kultury ČR.

Kopeček nad městečkem Letohrad (dříve zvaným Kyšperk) přitahoval věřící odpradávná. Už na začátku 17. století tu bylo postaveno devět misionářských křížů, k nimž proudila četná procesí křesťanů. O tom, že si poutní návrší zaslouží honosnější stavbu, pak rozhodl v roce 1734 nový majitel kyšperského panství Jan Václav Brenda. Objekt připomíná svoji architekturou areál kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou, jehož autorem je Jan Blažej Santini-Aichel. Barokní kapli nechal J. V. Brenda rovněž zasvětit sv. Janu Nepomuckému, jenž byl jeho vzorem.

Výstava Nebe bylo plné hvězd

V **želivském klášteře** probíhá výstava Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR) mapující násilný pokus komunistů ukončit řeholní život v zemi. Je součástí celonárodní připomínky 70 let starých událostí.

V klášterním kostele se k nim při otevření výstavy 9. srpna během mše svaté vrátil i kardinál Dominik Duka. Označil je za následek roku 1948, za kterým stojí zrada skutečných hodnot. Klášter Želiv na Pelhřimovsku se v takzvané akci K změnil v roce 1950 v internační mužský tábor, ve kterém panoval nejpřísnější vězeňský režim, řekla ČTK autorka výstavy Stanislava Vodičková.

Výstavu doprovázejí i fotografie, které tajně pořizovali internovaní řeholníci a řeholnice. Dochovaly se v soukromých archivech či v archivech řádů, které je měly jako pozůstatosti.

Jedním z autorů byl Inocenc Kubíček, později odsouzený k 22 letům vězení. V procesu mu podle Vodičkové zabavené snímky výrazně přitížily. „Unikátní snímky pořídil v roce 1951, kdy se mu podařilo propašovat fotoaparát do kláštera, zachytil takovou každodennost v internačním

táboře, běžný pracovní den řeholníků,“ řekla Vodičková.

Podle ní existují i snímky aranžované režimem, které měly souzené řeholníky dehonestovat. „Když připravovali proces s představitelkou řádu, zavázali jí oči, přitáhli ji do nějaké místnosti, tam ji nasvítili, vyfotili, dali za ní monstrance, kalichy a zbraně a dali k tomu popisek – vidíte ty chudé sestry, jak se válejí ve zlatě, schovávají záškodníky, vrahy a zbraně,“ řekla Vodičková.

Pro akci K zřídil komunistický režim pět centralizačních, dva přeškolovací a jeden internační klášter pro muže. „Rozdíl mezi jednotlivými typy klášterů byly především v míře přísnosti vězeňského režimu,“ řekla Vodičková. Podle ÚSTR bylo ve dvou etapách zlikvidováno 219 řeholních domů a internováno či centralizováno 2376 řeholníků. Od července pak komunistická moc zasahovala i proti ženským klášterům v akci Ř. Do centralizačních středisek

mezi červencem a zářím nechala převézt přes 4000 řádových sester. Byly internovány i v klášteře Hejnice s nejpřísnějším režimem. „Řeholnice tam byly v podstatě vydány na milost přiděleným funkcionářům,“ řekla Vodičková. Přesné číslo obětí se podle ní dosud nepodařilo zmapovat.

Likvidaci československých klášterů ze zahraničí sledoval především vatikánský rozhlas. Přímého zástupce už v tu dobu Vatikán v Československu neměl, byl vykázan ze země na začátku roku 1950. „Rovněž protestovali také naši krajané v Americe, kteří požadovali obnovu řeholního života,“ řekla Vodičková.

Výstava Nebe bylo plné hvězd měla začít už v dubnu, ale ÚSTR ji musel posunout kvůli krizi kolem koronaviru. V želivském klášteře bude k vidění do 31. října letošního roku.

čtk)

(Areál želivského kláštera byl stavebně pojat velkolepě

(Pohled na opatský dům v areálu kláštera

Z dopisu národního ředitele Papežských misijních děl k Misijní neděli 18. října 2020

Dovolte mi, abych Vám upřímně poděkoval za modlitby a veškerou podporu papežských misí v loňském roce. Díky Vaší štědrosti jsme mohli pomoci chudým lidem v sedmi zemích tří kontinentů částkou více než 15,5 milionů korun. Pomáháme tak v Ugandě, Zambii, Bangladéši, Indii, Srí Lance, Peru a Paraguay s pastoračními a edukačními projekty. Podporujeme katechisty, stavby a opravy kostelů a kaplí. Pomáháme lidem zlepšovat životní podmínky a podporou řeholních kongregací a diecézních organizací podáváme pomocnou ruku všem potřebným.

Papež František ve svém poselství k této neděli vyjadřuje svou vděčnost za naše nasazení, se kterým v říjnu loňského roku celá církev prožívala Mimořádný misijní měsíc. V mnoha společenstvích si věřící hlouběji uvědomili, že každý pokřtěný je zároveň poslaný nést evangelium druhým zvláště svědectvím svého života. I v letošním roce, v němž nám pandemie Covid-19 přinesla mnoho omezení, utrpení a postavila před nás nové výzvy, pokračuje misionářské působení celé církve v duchu slov, které najdeme u proroka Izaiáše: „Zde jsem, mne pošli!“ (...)

Jak mnoho kdo dal, se podle sv. Ambrože nepočítá podle toho, kolik vydal, ale podle toho, kolik mu zbylo. Když pomáháme chudým, jistě nikdy nezchudneme, protože jak píše sv. Pavel Filipánům (4,19): „*Můj Bůh je přebohatý, skvěle vám to odplatí skrze Krista Ježíše ve všem, cokoli budete potřebovat.*“ (...)

Národní kancelář PMD

Na Kropáčce 30/1,
500 03 Hradec Králové
pmd@missio.cz
www.facebook.com/
PapezskaMisijniDila
www.missio.cz

Papežská misijní díla

působí ve více než 140 zemích světa a jejich cílem je pod přímou patronací papeže koordinovat a zajišťovat misijní činnost katolické církve na všech kontinentech.

Celosvětové rozdělení finanční podpory:

- 40 % pomoc diecézím, podpora místních chudých církví
- 27 % formace kněží a seminaristů, noviciáty
- 15 % výstavba a oprava kostelů a kaplí
- 13 % školky, sirotčince, katecheze
- 5 % akutní pomoc

Každý rok podporuje:

1 100 misijních diecézí
80 000 seminaristů
220 000 katechetů
5 000 sirotčinců a škol

Dopis z Pákistánu o tamní situaci s Covid-19

Drazí!

Přijměte srdečné pozdravy a přání pokoje a radosti z Pákistánu. Doufám, že vy i vaše rodiny jste zdraví. My obláti zde v pákistánské delegatuře jsme z Boží milosti v pořádku.

Chtěl bych využít této příležitosti, abych vyjádřil svoje upřímné díky za vaši podporu a lásku, kterou jste projevili především v době první vlny Covid-19. Zaslali jste nám pomoc od věřících z České republiky, která ulehčila našim křesťanům projít tímto nelehkým obdobím. Byla to pro ně velká podpora, protože v této těžké době byli naši lidé bez práce a možnosti výdělku.

Použili jsme vaše dary na nákup potravin, které jsme distribuovali do dvou našich farností. Otcové obdržené potraviny rozdělili potřebným rodinám. Přikládám k tomu pár fotografií. Pomohli jste rodinám ve farnostech svatého Lukáše v oblasti Karáči a sv. Pia X. v horské oblasti Květy.

Nerozdělili jsme do farností hned všechnu pomoc, dále budeme dodávat potraviny podle aktuální potřeby a na konci vám podáme souhrnnou zprávu.

Ještě jednou díky všem dárcům, kteří byli ochotni se v nelehkých časech podělit o dobro, které z Boží milosti obdrželi.

Ještě jednou děkujeme, Bůh vám žehnej!

Stále se za vás modlí,

P. Khan Paulus, omi)

Nikdy nezapomenu

Projekt Adopce na dálku už pomohl získat vzdělání více než šesti a půl tisícům indických dětí, které vyrůstaly v chudých poměrech. Jedním z nich je i dnes již pětadvacetiletý Vijay z diecéze Bangalore, který je českým dárcům velmi vděčný za to, že může studovat svůj vysněný obor v oblasti počítačové techniky a má naději najít kvalifikovanou práci. Bez jejich pomoci by nejspíš sotva dokončil základní školu.

„Pocházím z pětičlenné rodiny a moje sestry si mohly dovolit pouze základní vzdělání. Rodiče po celou dobu zápasili se špatnou finanční situací. Neměli jsme na vlastní bydlení ani základní vybavení. A já jsem už v dětství snil o tom, že se stanu počítačovým inženýrem.

Jenom díky Vaší pomoci jsem mohl absolvovat celou základní školu a dvouletý předuniverzitní kurz. Během studií jsem byl dokonce přes pět let kapitánem fotbalového družstva a vyhráli jsme spoustu trofejí a medailí. Byl jsem úspěšný i v atletických disciplínách jako skok daleký nebo běh, a také ve zpěvu, tanci nebo hraní. Hodně nám daly do života taky letní tábory, na které jsme jezdili v rámci projektu Adopce na dálku.

Později se mi dokonce podařilo získat titul bakalář v oboru počítačové aplikace. Zpočátku jsem měl velké potíže, neměl jsem učebnice ani studijní materiály. Ale nakonec se všechny problémy vyřešily díky pomoci z programu Adopce na dálku. A věřím, že magisterské studium absolvuji také úspěšně.

Jen s Vaší pomocí jsem překonal překážky na cestě za vzděláním. Nikdy nezapomenu na veškerou pomoc, kterou jsem od Vás obdržel. Udělám vše, co je v mých silách, abyste mohli být na mě hrdí.“

Vijay Prabhakaran z Bangalore, Indie – Karnátaka »

(Vijay je velmi vděčný svým dárcům za veškerou podporu ve studiu, bez níž by sotva dokončil základní školu. Dnes má šanci získat vysněnou práci počítačového technika; foto: archiv Adopce na dálku Diecézní charity HK

Dejte i vy šanci indickým školákům na lepší budoucnost!

Zapojte se do projektu Adopce na dálku® na pomoc chudým dětem v Indii. Jejich vzdělání můžete podpořit i menšími jednorázovými či pravidelnými finančními dary. Děkujeme Vám!

Kontakt: Adopce na dálku®, Diecézní charita Hradec Králové, adresa: Velké nám. 37, 500 01 Hradec Králové, tel.: 495 063 177 (135), email: adopce@hk.caritas.cz.

Více také na www.adopce.hk.caritas.cz a facebooku: [adopce.dchhk.cz](https://www.facebook.com/adopce.dchhk.cz).

(AKTUALITY)

Nová paní ředitelka Oblastní charity Havlíčkův Brod Bc. Simona Tomanová (vpravo); foto: z archivu A. Maclové

Oblastní charita Havlíčkův Brod má novou ředitelku

Havlíčkův Brod: Ředitelka Diecézní charity Hradec Králové Ing. Anna Maclová a prezident Mons. Pavel Rousek v úterý 1. září uvedli do úřadu novou paní ředitelku Oblastní charity Havlíčkův Brod Bc. Simonu Tomanovou. „*Děkuji paní Jedličkové a Muzikářové za vedení Charity v mezidobí a přeji paní ředitelce a všem, kteří v této početné organizaci pracují, Boží požehnání a spokojenost všech lidí, se kterými sdílají jejich starosti,*“ uvedla v proslavu Ing. Anna Maclová.

Jana Karasová)

Projekt DekaCert CZ v polovině

Hradec Králové: V rámci vzdělávacího projektu, který s podporou Nadace Renovabis od ledna 2019 realizuje Diecézní charita Hradec Králové se svými partnery, se již navzdory pandemii podařilo vyškolit 12 lektorů etického programu DEKACERT pro všech pět zapojených diecézí. Hlavním záměrem tohoto projektu, který probíhá v královéhradecké, olomoucké, ostravsko-opavské, plzeňské a českobudějovické diecézi, je podpořit identifikaci charitních pracovníků s křesťanskými hodnotami.

Proškolení lektorů zajistila přímo autorka programu DEKACERT prof. Dr. theol. Elisabeth Jünemann z Německa, dále ThLic David Bouma, Th.D. z UHK a pro oblast lektorských dovedností PhDr. Vladimír Hřebíček z Brna. Lektori si rozdělili všech 28 přihlášených regionálních Charit, které mají zájem program DEKACERT zavést do své praxe.

Vzhledem k pandemii se na jaře projekt pozastavil, ale na podzim se opět v rámci možností rozběhl a předpokládáme, že vše stihneme do června 2021. V nejbližší době organizujeme symposium na téma „Charita a křesťanská etika“, které by se mělo uskutečnit v listopadu pod záštitou arcibiskupa Mons. Jana

Graubnera. Vedle bilancování praktických zkušeností z projektu bude součástí programu symposia také slavnostní předání certifikátů všem lektorům ve středu 25. 11. 2020 v arcibiskupském paláci v Olomouci.

Tento projekt finančně podpořila Nadace Renovabis.

Zdena Kumstýřová)

Letní putování s Young Caritas z pravěku až do vesmíru

Hradec Králové: Dětský den v centru Medvídek, soutěže a výpravy za poznáním po Hradci Králové a okolí, to vše připravilo o prázdninách pro děti a mládež naše Dobrovolnické centrum v rámci projektu Young Caritas. V Archeoparku ve Všeštarech si děti vyzkoušely, jak se žilo v době kamenné, na Hvězdárně se dozvěděly více o Sluneční soustavě, v ZOO Stěžery zase o exotické fauně a zapojily se taky do putovní soutěže hradeckého Informačního centra.

„*Naše letní aktivity jsme zaměřili na poznávání historie, přírody a vesmíru s moderním interaktivním přístupem,*“ říká Oxana Evsina, nová koordinátorka projektu Young Caritas. A jak prázdninové putování hodnotí kluci a holky: „*Každý den jsme se těšili, co zažijeme ten další. A je fajn, že jsme si spoustu věcí mohli i vyzkoušet.*“

Letních aktivit se zúčastnili předškoláci i starší děti ve věku 7 až 14 let. Vedle spousty společných zážitků, dobrodružství a poznání si mnozí odnesli také inspiraci pro výlety s rodiči a kamarády. Více také na www.hk.caritas.cz a FB: [youngcaritashk](https://www.facebook.com/youngcaritashk).

Jana Karasová)

Kontakt: Oxana Evsina, e-mail: oxana.evsina@hk.caritas.cz, mobil: 737 419 253 (731 402 295).

Projekt Young Caritas je spolufinancován Evropskou unií. Reg. číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/18_071/0013327.

Odborný seminář na téma Poruchy autistického spektra

Kutná Hora: Více než padesát osob se zúčastnilo v aule Církevního gymnázia téměř tříhodinového odborného semináře týkajícího se poruch autistického spektra, který 3. září uspořádalo Středisko Na Sioně Oblastní charity v Kutné Hoře. Lektorka Mgr. Jaromíra Staňková poutavým způsobem přiblížila téma autismu a jeho specifika v různých věkových obdobích. Nabídla vhodné způsoby, jak lidi s autismem podporovat a na co je potřeba nezapomenout. Profesní i osobní zkušenosti lektorky přinesly mnohé zamyšlení nad dětmi, kterým se pedagogové a další zúčastnění odborníci denně věnují, možná i novým směrem. Více také na www.kh.charita.cz.

Marcela Mommersová)

Ⓛ Výprava s Young Caritas do Archeoparku ve Všestarech, kde si děti vyzkoušely, jak se vyráběly nástroje v době kamenné; foto: archiv

Jak pomáhá Sbírka pro Česko – příběh z Jičína

Koronavirus zasáhl nečekaně do života mnoha rodin. A ti slabší se mnohdy ocitli na hraně velmi rychle. Sbírka pro Česko je jednou z cest, jak těmto lidem pomoci. Přečtěte si příběh z našeho regionu, kdy Oblastní charita Jičín pomohla.

Manželé žijí společně se synem a malým vnukem na ubytovně a kvůli koronavirovému omezování provozů i nekorektnímu a netransparentnímu jednání personálních agentur přišli o hlavní zdroj příjmů. Nějakou dobu se snažili svoji situaci řešit svépomocí, ale začali dlužit na nájemném a už nebylo, kde si půjčit na jídlo. Hrozilo jim, že budou z ubytovny vyhozeni a zůstanou i s malým vnukem na ulici. Rodina žila pod neustálým tlakem a ve strachu, co je v příštích dnech čeká.

Na dávky státní sociální podpory nemá rodina zatím nárok, toto i další témata řeší ve spolupráci s naší sociálně aktivizační službou pro rodiny s dětmi.

Pomohli jsme rodině požádat si o podporu ze Sbírk pro Česko, díky níž mohli uhradit dluh na nájmu i nakoupit čerstvé potraviny v hodnotě 3000 Kč. Oba muži si mezitím našli nové zaměstnání a doufají, že až z prvních výplat zaplatí dluhy za jídlo, začnou pomalu šetřit na odchod z ubytovny. Tak držíme palce! **Více příběhů pomoci naleznete na www.jicin.charita.cz.**

David Jung Ⓛ

Jičínská Charita na nové adrese

Jičín: Centrum SASanka, Dobrovolnické centrum a vedení organizace i prádelny Veronika se přesunulo do nových prostor bývalé budovy VZP. Oblastní charitu Jičín najdete na nové adrese: 17. listopadu 861, Jičín. Více na www.charitajicin.cz.

(KALENDÁŘ AKCÍ

Polička

■ 1. října od 18 hod., DušeKvízování, Divadelní klub (Vrchlického 53)

Netradiční soutěžní klání pořádá středisko Otevřené dveře poličské Charity v rámci osvětové kampaně Týdny pro duševní zdraví. Více na www.policcka.charita.cz.

(OSLAVTE S NÁMI DEN CHARITY

Červený Kostelec

■ 25. října, Benefiční koncert Novoměstské filharmonie od 17 hod., Divadlo J. K. Tyla

Benefice pro Mobilní hospic Anežky České pořádá Oblastní charita Červený Kostelec. Více na www.hospic.cz.

Hradec Králové, Hlinsko, Skuteč a Přehradí

Výstavy a besedy Adopce na dálku

- **Za naše úspěchy vděčíme Vám**, 3. 9. – 30. 10., venkovní areál Biskupského gymnázia B. Balbína v HK
 - **Interaktivní výstava příběhů z Indie**, 14. 9. – 12. 10., Infocentrum Hradec Králové (Eliščino nábřeží)
 - **Za naše úspěchy vděčíme Vám I.**, 7. 9. – 30. 10., Multifunkční centrum Hlinsko
 - **Svět indických dětí**, 7. 9. – 30. 10., děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Skutči. V pátek 16. 10. vás zveme také na besedu od 17:45 hod. na faře.
 - **Beseda o životě dětí v Indii**, 8. 10. od 18:45 hod., Obecní úřad v Přehradí
- Více také na www.adopce.hk.caritas.cz.

Letohrad

■ 4. listopadu od 13 do 17 hod., Den otevřených dveří v Centru Pod střechou (Taušlova 714)

Přijďte si prohlédnout nově zrekonstruované zázemí sociálních služeb Oblastní charity Ústí nad Orlicí a rozšířených prostor Rodinného centra Mozaika. Doprovodný program: tvoření pro malé i velké. Více na www.uo.charita.cz.

Jednotlivé akce se uskuteční, pokud to umožní aktuální opatření v souvislosti s pandemií koronaviru.

Výsledky diecézní sbírky na Charitu z neděle 19. 7. 2020

Farnost	Kč	Farnost	Kč	Farnost	Kč	Farnost	Kč
Běstvina	1 600	HK - Kukleny	3 735	Lučice	2 290	Slatina nad Zdobnicí	953
Bohdaneč u Zbraslavi	1 315	HK - Pouchov	12 974	Míčov	300	Slatiňany	4 108
Bohuslavice	2 001	HK - Pražské Předm.	13 200	Mikulovice	1 943	Sopotnice	2 225
Bojanov	4 950	Hradec Králové I	12 810	Místní komunita Saleziánů	3 705	Sopoty	1 300
Borohrádek	770	HK - kostel P. Marie	11 458	Mladé Břístě	1 795	Stržitež	909
Borová	5 813	Hrochův Týnec	6 000	Mladočov	6 310	Studenec u Horek	5 320
Boušín	3 470	Humpolec	5 664	Morašice u Litomyšle	4 290	Studnice	1 780
Bykán	1 115	Chlumec nad Cidlinou	1 810	Náchod	12 420	Svatý Kříž	352
Bystřec	1 200	Choceň	12 388	Nasavrky	7 000	Světlá nad Sázavou	9 785
Býšť	2 310	Chomutice u Hořic	5 000	Nížkov	11 518	Svratka	5 078
Cerekvice nad Loučnou	1 853	Chotěboř	9 021	Nová Paka	7 920	Trutnov I	3 281
Čachotín	865	Chrast u Chrudimě	3 000	Nová Ves u Chotěboře	705	Trutnov II - H. St. Město	2 989
Černíkovice	1 300	Chroustovice	2 000	Nové Hrady u Skutče	6 980	Trutnov III - Poříčí	356
Černilov	4 000	Chrudim	15 143	Ohaře	1 800	Třebechovice p. O.	6 209
Červené Janovice	2 120	Chvalkovice	290	Opatov v Čechách	5 085	Třebonín	756
Červený Kostelec	18 707	Janské Lázně	3 970	Opatovice nad Labem	4 644	Třebosice	889
Česká Bělá	1 013	Jaroměř I	4 000	Opočno	5 680	Týnec nad Labem	1 000
Č. Tř. - Dlouhá Třebová	1 780	Josefov	2 402	Osice	510	Týniště nad Orlicí	872
Česká Třebová	7 590	Kaliště	417	Pardubice	15 934	Uhelná Příbram	101
České Heřmanice	2 010	Kameničky	18 046	Pohled	555	Ústí nad Orlicí	12 817
České Libchavy	1 840	Knířov	350	Polná	13 441	Vápno u Přelouče	1 402
České Meziříčí	2 100	Koclířov u Svitav	2 050	Proseč u Skutče	12 280	Včelákov	1 810
Číhuz	1 590	Korouhev	3 020	Předhradí	3 600	Vejvanovice	2 635
Číhošť	3 194	Kostelec nad Orlicí	5 967	Pustá Kamenice	1 151	Velká Losenice	2 361
Dašice	510	Králíky II	12 280	Raná	4 500	Vilémov u G. Jeníkova	102
Dobřenice	1 230	Kratonohy	500	Rohovládová Bělá	2 695	Vitkovice v Krkonoších	610
Dolní Čermná	11 375	Krouna	2 386	Rokytnice v Orl. horách	1 300	Vojslavice	312
Dolní Dobrouč	5 400	Krucemburk	14 000	Ronov nad Doubravou	8 100	Vraclav	1 095
Dolní Krupá	1 358	Křížlice	320	Rosice nad Labem	1 160	Vrchlabí	15 262
Dolní Libchavy	2 200	Kunvald v Čechách	1 000	Roztoky u Jilemnice	1 300	Výprachtice	850
Dolní Újezd	6 087	Kutná Hora	12 316	Rudoltice	170	Vysoké Mýto	7 600
Dvůr Králové n. Lab.	4 510	Kutná Hora - Sedlec	8 000	Rychnov nad Kněžnou	2 279	Zálesní Lhota	3 040
Havlíčková Borová	2 097	Lázně Bohdaneč	1 980	Řetová	2 330	Zámorsk	520
Havlíčkův Brod	4 302	Letohrad	25 115	Sádek	3 061	Zbraslavice	2 160
Hlinsko	15 939	Lhota p. Libčany	150	Sebranice u Litomyšle	9 289	Zbýšov v Čechách	3 430
Horní Heřmanice	950	Libčany	1 700	Seč	1 924	Žamberk	8 072
Horní Jelení	2 060	Libřice	1 100	Sezemice	1 858	Ždírec	1 230
Horní Roveň	1 680	Lipnice nad Sázavou	712	Skála	895	Železnice	7 895
Horní Sloupnice	4 049	Litomyšl	22 664	Skuhrov u Havl. Brodu	454	Žiželice	3 006
Horní Štěpanice	1 607	Lovčice	310	Skuteč	6 017	Žumberk	324
Hoříčky	480					Celkem*	706 088

Poznámky: *V tabulce jsou uvedeny výsledky sbírky na Charitu ve farnostech, které zaslaly její výtěžek do 8. 9. 2020.

Informace: Ludmila Rychtářová – tel. 495 063 135.

Darované finanční prostředky budou použity na podporu činnosti Diecézní katolické charity Hradec Králové, která zajišťuje metodické vedení Charit v královéhradecké diecézi a také realizuje vlastní projekty pomoci, jako jsou: Adopce na dálku a rozvojové projekty v Indii, Dobrovolnické centrum, Půjčovna pomůcek pro nemocné nevyléčitelnou Huntingtonovou chorobou a projekty na pomoc cizincům a uprchlíkům.

**Děkujeme všem dárcům za příspěvek a podporu charitní činnosti
a také všem duchovním správcům za spolupráci a pozornost,
kterou sbírce ve svých farnostech věnovali.**

DEJME DOMOV HOSPICOVÉ DOMÁCÍ PÉČI

Pracovníci Mobilního hospice Anežky České doprovází těžce nemocné a jejich blízké v domácím prostředí již od roku 2010.

Jim samotným však odpovídající zázemí schází.

Nyní se to proto snažíme změnit. Bez vaší pomoci to nedokážeme!

PODPOŘTE PROSÍM NÁŠ ZÁMĚR NA VYBUDOVÁNÍ NOVÉHO ZÁZEMÍ PRO MOBILNÍ HOSPIC ANEŽKY ČESKÉ.

78-8943640237/0100 VS: 5801

mobilni.hospic.cz

Načtením QR kódu pomocí aplikace Vaší banky dojde k předvyplnění platebního příkazu k poskytnutí daru.

QR Platba

Akce je součástí veřejné sbírky oznámené Krajskému úřadu v Hradci Králové po č. j. 3344/VZ/20159

Oblastní charita Červený Kostelec
5. května 1170, 549 41 Červený Kostelec
IČO: 48623814

sekretariat@hospic.cz
491 610 300
www.ochck.cz

Broumovské diskuse

Klášter Broumov
3.—6. 11. 2020

Téma
7. ročníku
konference:

Hodnoty a společnost

Přijďte diskutovat se zajímavými osobnostmi.

Miroslav Kalousek, Daniel Prokop, Jan Kysela,
Filip Matějka, Martina Viktorie Kopecká,
Libor Winkler, Jan Hábl a další...

Proměnila epidemie hodnoty české a evropské společnosti?

Mají v současné politice hodnoty své místo?

Co znamenají hodnoty pro život člověka a fungování společnosti?

**BROUMOVSKÉ
DISKUSE**

**Předprodej vstupenek:
BROUMOVSKEDISKUSE.CZ**

